

NAVF'S

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1973: 5

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

TOR KOBBERSTAD

KNUT MEIER

**Arbeidsmarkedet for nye
akademikere**

The Employment Situation of
Recent University Graduates
in Norway.

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities.

1973: 5

**Utredninger om forskning
og høyere utdanning**

TOR KOBBERSTAD

KNUT MEIER

**Arbeidsmarkedet for nye
akademikere**

**The Employment Situation of
Recent University Graduates
in Norway.**

F O R O R D

NAVF's utredningsinstitutt besluttet våren 1972 å sette i gang en undersøkelse av hvordan visse kategorier nyutdannede akademikere fra våre universitet og høyskoler tilpasser seg arbeidsmarkedet den første tiden etter eksamen.

Det kull som ble valgt var vårkullet 1972. Undersøkelsen er lagt opp som en spørreskjemaundersøkelse og samtlige kandidater i de kategorier undersøkelsen omfatter fikk tilsendt spørreskjema i november 1972, dvs. ca. et halvt år etter eksamen.

De kategorier som omfattes av undersøkelsen er kandidater fra samtlige åpne studier bortsett fra teologi og dessuten kandidater fra Norges Handelshøyskole, Norges Tekniske Høgskole, Arkitekthøgskolen i Oslo og distriktshøgskolene. Når det gjelder distriktshøgskolene har en undersøkt samtlige kull som har tatt eksamen våren 1972 og tidligere.

Denne meldingen inneholder resultatene av undersøkelsen.

Det er første gang en slik undersøkelse gjøres i Norge, og vi håper å kunne gjøre dem til en periodisk foreteelse, slik at man kan være ajour med den aktuelle situasjon og endringer i denne fra et tidspunkt til et annet.

Vi håper at slike undersøkelser vil være av verdi såvel for yrkes- og studieveiledere og den enkelte utdanningssøkende som for undervisnings- og arbeidsmarkedsmyndigheter.

Avdelingssjef Tor Kobberstad har hatt ansvaret for opplegget av undersøkelsen. Konsulent Knut Meier har hatt den daglige ledelse ved gjennomføringen av prosjektet.

Oslo, august 1973

Sigmund Vangsnes

I N N H O L D

	Side
SAMMENDRAG	7
INNLEDNING	16
DE ENKELTE UTDANNINGSGRUPPER	
Cand.philol. og mag.art.	18
Cand.real.	28
Cand.jur.	37
Cand.oecon.	44
Cand.psychol. og mag.art.	51
Sosiologer, Statsvitere, Fagpedagoger	57
Siviløkonomer	65
Sivilingeniører	72
Arkitekter	80
Cand.mag. (filologer)	86
Cand.mag. (realister)	94
Cand.mag. (samfunnsvitere)	101
Exam.oecon.	108
Distriktshøgskolekandidater	110
 SUMMARY IN ENGLISH	 123

S A M M E N D R A G

I denne meldingen presenterer NAVF's utredningsinstitutt resultatene av en spørreskjemaundersøkelse blant en rekke kandidatgrupper fra universitet og høgskoler som tok eksamen våren 1972. Hensikten med undersøkelsen er å finne ut hvordan ulike kategorier nye akademikere tilpasser seg arbeidsmarkedet i løpet av det første halve år etter avlagt eksamen. Spørreskjemaene ble således sendt ut i november 1972 til samtlige kandidater i de grupper undersøkelsen omfatter.

Undersøkelsen omfatter følgende kategorier:

Filologer (cand.philol., mag.art. og cand.mag)

Realister (cand.real., cand.mag.)

Jurister

Sosialøkonomer

Psykologer

Sosiologer

Statsvitere

Fagpedagoger

Siviløkonomer (NHH)

Sivilingeniører (NTH)

Arkitekter (NTH og Arkitekthøgskolen i Oslo)

I tillegg er det foretatt en undersøkelse for samtlige distrikts- høgskolekandidater uteksaminert våren 1972 og tidligere.

Tabell A gir en hovedoversikt over resultatene av undersøkelsen.

Tabell A. Antall uteksaminerte kandidater våren 1972, fordelt etter aktivitet ca. $\frac{1}{2}$ år etter eksamen.

Kandidatgruppe	(1) Antall uteksami- nerte	(2) Svar- prosent	(3) Andel yrkesaktive $\frac{1}{2}$ år etter eksamen %	Andel ikke yrkesaktive					(3)-(8)	
				(4) Studerte %	(5) Arbeids- ledige %	(6) Hjemme- værende %	(7) Militær- tjeneste %	(8) Annet %	S u m %	
Cand.philol.	181	91	76,1	14,5	4,4	3,1	1,9	0	100	
Mag.art. (filologi)	31	93	71,4	7,1	14,3	0	7,2	0	100	
Cand.real.	199	92	79,1	8,2	2,2	1,1	8,2	1,2	100	
Jurister (cand.jur.)	100	86	79,0	4,7	4,7	1,2	10,4	0	100	
Sosialøkonomer (cand.oecon.)	41	95	77,0	0	15,4	0	7,6	0	100	
Psykologer (cand.psychol. og mag.art.)	47	82	92,0	0	0	0	8,0	0	100	
Sosiologer (cand.sosiol. og mag.art.)	8	100	87,5	0	0	12,5	0	0	100	
Statsvitere (cand.polit. og mag.art.)	15	87	100,0	0	0	0	0	0	100	
Fagpedagoger (cand.paed., cand.polit., mag.art.)	14	86	91,7	8,3	0	0	0	0	100	
Siviløkonomer	98	90	64,8	15,9	5,7	0	13,6	0	100	
Sivilingeniører	169	85	53,1	2,1	4,9	0	37,1	2,8	100	
Arkitekter	37	77	77,8	0	0	0	11,1	11,1	100	
S U M	940	89	73,2	7,6	4,5	1,1	12,5	1,7	100	
Cand.mag. (filologi)	346	81	27,1	63,9	2,5	3,6	2,5	0,4	100	
Cand.mag. (realfag)	175	88	22,1	70,2	0,6	2,6	4,5	0	100	
Cand.mag. (samfunns- vitenskap)	59	90	34,0	60,3	1,9	1,9	1,9	0	100	
Exam.oecon. (1. avd. sosial- økonomi)	55	87	12,5	83,3	0	0	4,2	0	100	
S U M	635	85	25,0	67,1	1,7	2,8	3,2	0,2	100	
Distriktshøg- skolekandida- ter	129	91	57,0	21,5	6,9	0	14,6	0	100	
SUM TOTAL	1704	88	56,3	29,4	3,8	1,5	8,6	0,4	100	

Som det fremgår av kolonne 2, var svarprosenten gjennomgående meget høye, 87% i gjennomsnitt for samtlige grupper som var med i undersøkelsen.

Yrkesaktive

Yrkesfrekvensene varierte sterkt mellom de ulike kandidatgrupper. Tar man for seg gruppene over cand.mag. nivå, ser en av kolonne 3 at sivilingeniørene ligger lavest med bare 53% yrkesaktive ca. ½ år etter eksamen. Siviløkonomene ligger også lavt med ca. 65%. De fire samfunnsvittegruppene psykologer, sosiologer, statsvitere og fagpedagoger ligger høyest med yrkesfrekvenser på mellom 87 og 100%.

Andelen yrkesaktive fra cand.mag.-gruppene varierte fra 22 til 35%. Examen oecon.-gruppen (1. avdeling sosialøkonomi) hadde den laveste yrkesfrekvens av alle grupper og nesten samtlige av disse kandidatene studerte videre for å ta full embetseksamen (cand.oecon.)

Distriktshøgskolekandidatene er en spesiell interessant gruppe, da de representerer en helt ny utdanning i Norge. Kandidatene her har gjennomgått et 2-årig studium (40 vekttall) og har tittel av "høgskolekandidat". Andelen yrkesaktive for denne gruppe var 57% og dette synes å være en relativt lav yrkesfrekvens på bakgrunn av at utdanningen er yrkesrettet.

Ikke yrkesaktive

Ser en på den andel av de ulike grupper som ikke var yrkesaktive, viser det seg at grunnen til ikke yrkesaktivitet varierte meget mellom de ulike kategorier. En relativt stor andel av siviløkonomene og filologene (cand.philol.) drev fortsatt med studier ca. et halvt år etter eksamen. Dette gjaldt også distriktshøgskolekandidatene, hvor over 20% studerte videre. Av sivilingeniørene som hadde den laveste yrkesfrekvens bortsett fra cand.mag.-gruppene, var hele 37% på militærtjeneste.

Blant cand.mag.-gruppene ser vi at tilbøyeligheten til å studere videre var høyest for realistene.

Arbeidsledige

Arbeidsledige kandidater er her definert som: Kandidater som oppga at de var uten inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1972 til tross for at de hadde søkt aktivt etter arbeid, pluss de som hadde tilfeldige "sjau- jobber" uten noen relevans til utdannelsen.

Kolonne 5 (tabell A), arbeidsledige, uttrykker andelen arbeidsledige av de uteksaminerte kandidater. Prosentene i denne kolonne kan imidlertid ikke tolkes som ledighetsprosent i vanlig forstand, idet de arbeidsledige her er regnet i prosent av samtlige personer uten hensyn til om disse hadde meldt seg på arbeidsmarkedet.

Tabell B er spesielt interessant idet den gir de egentlige arbeidsledighetsprosenter for de ulike grupper. Ledighetsprosenten er definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige).

Tabell B. Arbeidsledighetstall ca. $\frac{1}{2}$ år etter eksamen for kandidater uteksaminert våren 1972.

Kandidatgruppe	Arbeidsledighetsprosent	Antall arbeidsledige
Cand.philol.	5,5	7
Mag.art. (filologi)	18,2	4
Cand.real.	2,8	4
Cand.jur.	5,7	4
Cand.oecon.	16,7	6
Psykologer (cand.psychol. og mag.art.)	0	0
Sosiologer (cand.sosiol. og mag.art.)	0	0
Statsvitere (cand.polit. og mag.art.)	0	0
Fagpedagoger (cand.paed., cand.polit., mag.art.)	0	0
Siviløkonomer	8,1	5
Sivilingeniører	8,8	7
Arkitekter	0	0
Cand.mag. (filologi)	8,8	7
Cand.mag. (real-fag)	2,9	1
Cand.mag. (samfunnsvitenskap)	5,2	1
Distriktshøgskolekandidater	10,8	8
S U M	6,5	54

Arbeidsledighetsprosentene i tabell B kan virke avskrekkende for enkelte gruppers vedkommende. Spesielt ligger sosialøkonomer, (cand.-oecon.) og mag.art. (filologer) høyt. Andelen er også forholdsvis høy for siviløkonomer, sivilingeniører og distriktshøgskolekandidater.

En vil imidlertid advare mot at det legges for stor vekt på disse ledighetstallene. Da det er første gang en slik undersøkelse gjøres, har en intet sammenligningsgrunnlag. En vet at sivilingeniørene har vært inne i en vanskelig periode og at filologer med mag.art.-utdanning kan ha vanskeligheter hvis fagene er litt spesielle. Den relativt høye ledighet blant de øvrige gruppene virker noe overraskende og kan naturligvis være tilfeldig (sosial- og siviløkonomer). Det må her nevnes at de blant sosialøkonomene som var uten arbeid ca. $\frac{1}{2}$ år etter eksamen, alle tilhørte den svakeste del av kullet når det gjelder karakter til embetseksamen. For øvrig gjalt også dette for de av sivilingeniørene og juristene som var arbeidsledige.

Distriktshøgskolekandidatene representerer en helt ny kategori kandidater på markedet. Arbeidsledighetsprosenten for denne gruppen var blant de høyeste, og flere kandidater bemerket at de syntes denne type utdanning var lite kjent blant arbeidsgivere.

Absolutt sett kan ikke ledigheten sies å være alarmerende. Totalt sett dreier det seg om 54 personer (6,5%), som fremdeles var ledige ca. $\frac{1}{2}$ år etter eksamen. Ser en på de fire samfunnsviter-gruppene psykologer, statsvitere, sosiologer og fagpedagoger, som er blant dem som har store vanskeligheter i Sverige, er det overhodet ingen ledighet, og yrkesfrekvensen er meget høy sammenlignet med de andre gruppene. Det bør imidlertid påpekes at disse grupper fremdeles er meget små sammenlignet med de tilsvarende svenske grupper og med de øvrige grupper som er med i denne undersøkelsen.

En helt dekkende sammenligning med svenske forhold er ikke mulig da de ulike utdanningsgrupper ikke alltid er helt sammenlignbare. Hvis en ser på den totale ledighet for det tilsvarende eksamenskull¹⁾ i Sverige, som i hovedsak omfatter noenlunde tilsvarende grupper som vår undersøkelse, så var denne ca. 11% mot 6,5% i Norge.

---

1) Uteksaminert første kvartal 1972. Se Statistisk meddelande nr. U1973:14 fra Statistiska Centralbyrån, Stockholm.

For grupper som er forholdsvis sammenlignbare, kan nevnes at blant jurister var ledigheten i Sverige 9% mot 5,7% i Norge. For siviløkonomene var den 10% i Sverige mot 8,1% i Norge. For sivilingeniørene 8% i Sverige og 8,8% i Norge.

Blant det som i Sverige kalles Samhällsvetare og Beteendevetare med grundexamen, var ledigheten 12-14%. Denne gruppen tilsvarer ikke helt det vi har betegnet som samfunnsvitere i denne undersøkelsen hverken hva nivå eller innhold angår.

I fil.mag. og fil.kand.-gruppene som vel nærmest tilsvarer en norsk cand.mag.eksamen, var ledigheten ca. 11-12% både for filologer og realister, altså vesentlig høyere enn for filologer og realister i Norge. For nye svenske licentiater og doktorer var ledigheten 3% (ca. 80 personer uteksaminert totalt). Disse eksamener må vel antas å tilsvare noe mer enn en full norsk embedseksamen.

Tilfredshetsindikatorer

Undersøkelsen tok også sikte på å kartlegge hvorledes de yrkesaktive kandidatene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, og hvorledes kandidatene generelt vurderte arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Tabell C belyser dette i grove trekk.

Tabell C. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte den generelle arbeidsmarkedssituasjon for sin gruppe, og hvorledes de yrkesaktive kandidatene vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene man hadde.

Kandidatgruppe	Hvorledes man synes utdanningen passet til arbeidsoppgavene			Vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen m.h.t. å få relevant arbeid			
	(1) Meget godt eller Godt %	(2) Middels eller Dårlig %	(3) S u m %	(4) God %	(5) Middels %	(6) Dårlig %	(7) S u m %
Cand.philol.	66	34	100	46	49	5	100
Mag.art. (filologi)	76	24	100	24	24	52	100
Cand.real.	68	32	100	32	43	25	100
Jurister (cand.jur.)	80	20	100	87	12	1	100
Sosialøkonomer (cand.oecon.)	77	23	100	71	26	3	100
Psykologer (cand. psychol. og mag.art.)	82	18	100	52	42	6	100
Sosiologer (cand.sosiol. og mag.art.)	100	0	100	43	57	0	100
Statsvitere (cand. polit. og mag.art.)	85	15	100	54	31	15	100
Fagpedagoger (cand. paed./polit. og mag.art.)	100	0	100	90	10	0	100
Siviløkonomer	69	31	100	45	52	3	100
Sivilingeniører	72	28	100	9	35	56	100
Arkitekter	67	33	100	23	68	9	100
Cand.mag. (filologi)	55	45	100	54	39	7	100
Cand.mag. (realfag)	65	35	100	58	32	10	100
Cand.mag. (samfunns- vitenskap)	56	44	100	32	53	15	100
Distriktshøgskolekandidater	61	39	100	32	57	11	100

Det mest slående trekk ved tabellens første kolonne, er at samfunns- vitergruppene som hadde høy yrkesfrekvens og ingen ledighet, også er de grupper som er mest fornøyd med utdannelsen i relasjon til arbeids- oppgavene. Blant sosiologer og fagpedagoger var samtlige kandidater "Meget godt" eller "Godt" fornøyd, og av psykologer og statsvitere var det henholdsvis 82% og 85% som var "Meget godt" eller "Godt" for- nøyd. For de øvrige grupper, bortsett fra cand.mag.-kategorien, varierte den andelen av kandidater som var "Meget godt" eller "Godt" fornøyd mellom 61% for distriktshøgskolekandidater og 80% for juris- ter. En ser dessuten at både filologer (cand.philol.) og realister (cand.real.) var forholdsvis lite tilfredse på dette punkt. Det var spesielt de kandidater som var ansatt i Ungdomsskolen som var for- holdsvis lite fornøyd med arbeidsoppgavene sett på bakgrunn av ut- dannelsen. Cand.mag.-gruppene og distriktshøgskolekandidatene skilte seg ut ved å være de ~~meget~~ *mindre* tilfredse grupper.

Kolonne 4-6 gjelder hvordan kandidatene vurderte arbeidsmarkeds- situasjonen generelt for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Som det fremgår varierte vurderingen her meget fra kategori til kategori. De to mest optimistiske grupper var fagpedagoger og jurister, hvor henholdsvis hele 90% og 87% vurderte situasjonen som god. I det hele tatt tyder det på at disse to grupper tilpasset seg arbeidsmarkedet godt. Sosialøkonomene (cand.oecon.) var også en relativt optimistisk gruppe, og dette kan virke noe forbausende, siden det her var høy ledighet. Kandidatene her synes å være enten veltil- passede på arbeidsmarkedet eller arbeidsløse.

Av det foranstående synes det også som de tre øvrige samfunnsviter- grupper (psykologer, sosiologer og statsvitere) var veltilpassede, og det kan virke noe overraskende at bare ca. 50% av disse gruppene vur- derte sin egen situasjon på arbeidsmarkedet som god. Svarene kan muligens være noe influert av den store arbeidsledigheten for sam- funnsviterne i Sverige og av frykt for en kommende "overproduksjon" av disse grupper også i Norge.

Den mest pessimistiske gruppe var sivilingeniørene, hvor bare 9% vurderte arbeidsmarkedssituasjonen som god. En ser ellers at arkitekter, mag.art. (filologi), cand.real. og distriktshøgskole- kandidater var relativt pessimistiske i sin vurdering.

Ser man på den tid det tok de forskjellige kandidater å få arbeid, viste det seg at av sosialøkonomene og juristene, som var yrkesaktive pr. 15. november 1972, var det bare 10% som hadde 7 uker eller mer fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse. Samtlige sosiologer

brukte under 7 uker på å få seg arbeid. De kategorier kandidater som brukte lengst tid var fagpedagogene, arkitektene, distriktshøgskolekandidatene og filologene, hvor mellom 45% og 35% hadde brukt 7 uker eller mer.

Næring og lønn

Undersøkelsen belyser også de ulike kategoriens fordeling på næringssektorer. Den dominerende næringssektor for cand.philol. var "Skolen" (ungdomsskole, gymnas, yrkes- og fagskole), hvor hele 80% av kandidatene begynte. Av realistene (cand.real.) begynte en betydelig mindre andel i skolesektoren, bare 32%. Hele 40% av denne gruppen gikk til sektoren universitet og høgskoler.

Statsadministrasjonen var den store sektor for sosialøkonomene og juristene, hvor henholdsvis 57% og 50% av kandidatene var sysselsatt. Over 70% av arkitektene begynte i private arkitektkontorer. Den største næringssektor for sivilingeniørene var universitet og høgskole - 32%, og det var flere fra denne gruppe som var sysselsatt i ungdomsskolen, gymnas og teknisk skole enn i industrien. Siviløkonomene og distriktshøgskolekandidatene var spredd utover i mange ulike næringssektorer. For begge grupper var relativt flest sysselsatt i industri, henholdsvis 23 og 24%. For siviløkonomenes vedkommende var Statsadministrasjonen den nest største næringssektor. Dette er noe oppsiktsvekkende sammenliknet med tidligere undersøkelser¹⁾. Av yrkesaktive kandidater med cand.mag.-utdanning arbeidet de aller fleste i "Skolen".

De yrkesaktive kandidatene oppgav også sin månedslønn fra hovedarbeidsgiver, eksklusiv ekstrainntekter. Gjennomsnittslønnen for de ulike kandidatgruppene over cand.mag.-nivå varierte sterkt. De grupper som hadde relativt flest kandidater sysselsatt i undervisningssektorene hadde de høyeste lønningene. Dette gjaldt fagpedagoger og filologer (cand.philol. og mag.art.), hvor gjennomsnittslønnen var henholdsvis ca. kr. 4.400,- og kr. 3.950,- pr. måned. Man må være forsiktig med å tolke disse to gjennomsnittslønninger som noe nivå for "begynnerlønnen". De to gruppene hadde de eldste kandidatene og det er for eksempel ikke korrigeret for de som hadde lønnsansetning fra arbeid i studietiden. Andre grupper med høy gjennomsnittslønn (mellom kr. 3.800,- - 3.900,- pr. måned) var sosiologer, statsvitere og realister.

Arkitekter, sivilingeniører og sosialøkonomer var de grupper som hadde de laveste gjennomsnittslønninger. Beløpene lå her på mellom kr. 3.540,- og kr. 3.670,- pr. måned.

---

¹⁾Yrkesundersøkelse for siviløkonomer, sosialøkonomer og statsøkonomer i 1970. NAVF's Utredningsinstitutt 1972:6.

INNLEDNING

NAVF's utredningsinstitutt foretok i november 1972 en spørreskjemaundersøkelse blant de fleste kategorier nye akademikere som ble uteksaminert fra våre universitet og høyskoler våren 1972.

De kategorier som omfattes av undersøkelsen er:

- Filologer (cand.philol., mag.art., cand.mag.)
- Realister (cand.real., cand.mag.)
- Jurister (cand.jur.)
- Sosialøkonomer (cand.oecon., exam.oecon.)
- Psykologer (cand.psychol., mag.art.)
- Sosiologer (cand.sosiol., mag.art.)
- Statsvitere (cand.polit., mag.art.)
- Fagpedagoger (cand.paed., cand.polit., mag.art.)
- Cand.mag. (samfunnsvitere)
- Siviløkonomer (NHH)
- Sivilingeniører (NTH)
- Arkitekter (NTH og Arkitekthøgskolen i Oslo)
- Distriktshøgskolekandidater

Hensikten med undersøkelsen var å undersøke kandidatenes hovedsakelige beskjeftigelse ca. et halvt år etter avlagt eksamen med hensyn til hvem som hadde fått arbeid, var arbeidsledig, studerte videre, etc., og hvorledes de yrkesaktive hadde tilpasset seg arbeidsmarkedet m.h.t.:

- Hva slags arbeid man utførte og i hvilken næringssektor.
- Lønnsforhold.
- Om de ulike kandidater var fornøyd med arbeidsoppgavene i relasjon til utdanningen.
- Tiden det tok å få arbeid og hvorledes man fikk kjennskap til stillingen.
- Arbeidsplassens geografiske beliggenhet.

Undersøkelsen tok også sikte på å kartlegge hvorledes kandidatene selv vurderte arbeidsmarkedssituasjonen generelt for sin gruppe m.h.t. å få relevant arbeid.

I Sverige har en foretatt liknende undersøkelser¹⁾ for hvert kull av nye akademikere helt siden 1967/68. NAVF's utredningsinstitutt tar også sikte på å gjøre disse undersøkelsene til en periodisk foreteelse, slik at en til enhver tid kan være ajour med situasjonen for de ulike grupper nyutdannede akademikere og endringer i denne over tiden.

Av undersøkelsen går det frem at enkelte grupper har visse vanskeligheter med å skaffe seg arbeid.

Imidlertid er det første gang en slik undersøkelse gjøres i Norge, og en må derfor være varsom med å ta dette forhold som uttrykk for at situasjonen for disse grupper er forverret i forhold til tidligere. Selv om en har mer eller mindre begrunnede oppfatninger om dette, foreligger det som nevnt ikke tidligere systematiske undersøkelser som kan bekrefte slike antagelser.

Et annet forhold en må være klar over er at den informasjon undersøkelsen inneholder gjelder den aktuelle situasjon på arbeidsmarkedet, mens det for den enkelte utdanningssøkende og for de utdanningspolitiske myndigheter knytter seg vel så stor interesse til situasjonen når de som i dag påbegynner sitt studium tar eksamen. Informasjon av den type som denne undersøkelsen inneholder vil derfor for en rekke formål bare utgjøre en del av informasjonsgrunnlaget for eventuelle beslutninger fra den enkelte utdanningssøkende eller de utdanningspolitiske myndigheters side.

NAVF's utredningsinstitutt foretar imidlertid også yrkesundersøkelser og behovsanalyser for ulike typer akademisk utdannet arbeidskraft. Sett i sammenheng med slike og liknende undersøkelser burde arbeidsmarkedsundersøkelsene for nye akademikere kunne gi et godt bilde så vel av den aktuelle situasjon for de ulike akademiker kategorier totalt som av de mulige fremtidsutsikter.

Undersøkelsen tok i prinsippet sikte på å dekke samtlige kandidater i de kategorier som er tatt med. Av de 1704 kandidatene som ble uteksaminert våren 1972, fikk 1675 tilsendt spørreskjemaet (de øvrige var det ikke mulig å skaffe adresse til). Antallet som besvarte skjemaet var 1473, hvilket gir en svarprosent for hele kandidatmassen på 88%.

Vi har valgt å presentere resultatene for hver enkelt kategori samlet i egne kapitler. Dette er gjort for å lette bruken av resultatene i studie- og yrkesveiledningsøyemed og for å lette oversikten for den enkelte utdanningssøkende som måtte ønske å orientere seg nærmere om arbeidsmarkedssituasjonen for de ulike grupper.

---

¹⁾ Se f.eks. Statistiske meddelanden, 12. april 1973 fra Statistiska Centralbyrån, Stockholm.

CAND.PHILOL. OG MAG.ART.

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Universitetet i Oslo, Bergen og Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert 212 cand.philol/mag.art. På grunn av manglende adresse på noen mottok 205 spørreskjemaet og av disse svarte 187 kandidater, dvs. en svarprosent på hele 91.

Tabell 1.1. Kandidatene fordelt etter utdanning og kjønn.

	Antall uteksaminerte kandidater			Antall som besvarte spørreskjemaet		
	I alt	M	K	I alt	M	K
Cand. philol.	181	128	53	159	116	43
Mag.art.	31	17	14	28	16	12
T o t a l t	212	145	67	187	132	55

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.philol/mag.art. som er med i undersøkelsen hadde 141 kandidater (75%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 133 i "fast arbeid", mens 8 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 mnd.

Tabell 2.1. Yrkesfrekvensen fordelt etter utdanning og kjønn.
(Relativt fordelt i forhold til samtlige kandidater i hver utdanningsgruppe.)

	Antall yrkesaktive kandidater			Yrkesfrekvensen i prosent		
	I alt	M	K	I alt	M	K
Cand.philol	121	90	31	76.1	77.6	72.1
Mag.art.	20	13	7	71.4	81.3	58.4
T o t a l t	141	103	38	75.4	78.0	69.1

Av tabellen (2.1) ser vi at andelen yrkesaktive kandidater var noe høyere for cand.philol enn mag.art. Yrkesaktiviteten var større for menn enn for kvinner, og særlig markant var forskjellen i mag.art. gruppen.

Yrkesaktive kandidater i Norge var 138, da 1 cand.philol og 2 mag.art. arbeidet i utlandet. Av de 138 yrkesaktive her i landet var 10 personer i deltidsarbeid.

Tabell 2.2. De yrkesaktive kandidatene i Norge fordelt etter "fast"/ "midlertidig" arbeid og utdanning.

	Cand.philol		Mag.art.	
	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater	Prosent
Fast arbeid	117	97.5	14	77.7
Midlertidig arbeid	3	2.5	4	22.3
Yrkesaktive totalt	120	100.0	18	100.0

Mag.art.-gruppen hadde en stor andel av de yrkesaktive kandidatene i midlertidig arbeid, sammenliknet med de øvrige kandidatgruppene som er med i undersøkelsen. Av disse 4 kandidatene var 3 ansatt på universitetet som hjelpelærere. Andelen av kvinner i midlertidig arbeid var noe større enn tilsvarende andel for menn.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 46 cand.philol/mag.art. (25% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Disse fordelte seg slik:

Arbeidsledige:	11 kandidater	(4 menn - 7 kvinner)
Studert videre:	25 "	(20 " - 5 ")
Hjemmeværende:	5 "	(0 " - 5 ")
Militærtjeneste:	5 "	(5 " - 0 ")

Arbeidsledighetsprosent for cand.philol/mag.art.: 7.4 (3.8 menn, 16.0 kvinner)

Tabell 2.3. De arbeidsledige kandidatene i Norge fordelt etter utdanning og kjønn.

	Antall kandidater			Arbeidsledighetsprosent		
	I alt	M	K	I alt	M	K
Cand.philol	7	4	3	5.5	4.3	8.8
Mag.art.	4	0	4	18.2	0	40.0
T o t a l t	11	4	7	7.4	3.8	16.0

Arbeidsledighetsprosent er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige).

Ledighetsprosenten på 7.4% for cand.philol/mag.art. totalt er ikke spesielt høy sammenliknet med de andre utdanningsgrupper som er med i undersøkelsen. For mag.art.-utdanningen for seg er den relative arbeidsledighet på hele 18.2% den høyeste av alle utdanningsgruppene. Arbeidsledighetene for denne gruppe rammer bare kvinner. Selv om de absolutte tall er små og én person fra eller til vil gi et stort relativt utslag, så er det likevel oppsiktsvekkende at av 10 kvinner med mag.art. utdanning som søkte arbeidslivet, så var hele 4 arbeidsledige et halvt år etter eksamen.

Arbeidsledige i prosent av antall uteksaminerte kandidater som er med i undersøkelsen:

cand.philol	4.4
mag.art.	14.3
totalt	5.9

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.philol/mag.art. (i Norge) fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent			Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
		I alt	M	K	
Skolen	100	72.5	71.3	75.7	3.850,-
Herav: Ungdomsskolen	32	23.2	28.7	8.1	
Gymnas	62	45.0	39.6	60.0	
Folkehøgskole, Yrkesskole	6	4.3	3.0	8.1	
Universitet og høyskoler	14	10.1	8.9	13.5	3.970,-
"Annen ettergymsiasial utdanning"x)	7	5.1	5.0	5.4	4.550,-
Bibliotek og museer	7	5.1	6.8	0	4.030,-
Statsadministrasjonen	3	2.2	3.0	0	4.700,-
Nærings- og fagorganisasjoner	2	1.4	2.0	0	-
Underholdning	2	1.4	1.0	2.7	-
Annet	3	2.2	2.0	2.7	-
S u m	138	100.0	100.0	100.0	3.940

Den store næringssektoren for cand.philol/mag.art. var skolen. Ser vi på cand.philol-utdanningen for seg, begynte hele 80% av de yrkesaktive i skolen, mens bare 22% av mag.art.-gruppen. For den nest største sektoren, universitet og høyskole var derimot de relative tall 6.5% for cand.philol mot 33.5% for mag.art.

x) "Annen ettergymsiasial utdanning" består av lærerskole og militær høyskole.

Av de 100 kandidatene som begynte i skolen gikk over 60% til gymnaset og vel 30% til ungdomsskolen. Andelen som begynte i gymnaset var betydelig høyere for kvinner enn for menn. Av totalt antall kvinner som begynte i skolen gikk nær 80% til gymnaset, mens det tilsvarende tall for menn var 55%.

Cand.philol som begynte i skolen var jevnt fordelt med hensyn til hovedkarakteren til eksamen, dvs. at 50% av kandidatene som gikk til denne sektor tilhørte kandidatkullets karaktermessige beste halvpart. Sektoren universitet og høyskoler hadde en overvekt av kandidater fra den karaktermessige beste halvpart, mens forholdet var omvendt for sektoren "Annen ettergymnasial utdanning".

Gjennomsnittslønnen for cand.philol/mag.art. var kr. 3.940,- pr. måned, som er den nest høyeste lønn blant alle utdanningsgruppene. Dette henger sammen med at disse kandidatene går til næringssektorer hvor gjennomsnittslønnen generelt sett er høy for alle utdanningsgruppene. (Alle lønnsberegningene refererer seg til kandidater som arbeidet på heltid.) Den høye gjennomsnittslønnen for kandidatene i Statsadministrasjonen skyldes her spesielle forhold. Kandidatene som gikk til denne sektoren hadde yrkeserfaring fra arbeid i studietiden og lønnen kan ikke sees som noen direkte begynnerlønn.

Cand.philol/mag.art. er blant de utdanningsgrupper som har de eldste kandidatene. Hele 88% var 27 år eller eldre da de ble cand.philol/mag.art., og 48% var 29 år eller eldre. Den relativt høyere begynnerlønn for denne gruppen kan antakelig for en stor del forklares ved lønnsansiennitet fra arbeid i studietiden.

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Undervisning	90%	av	kandidatene
Utrednings- og saksbehand- lingsarbeid	10%	"	"
Forskning	5%	"	"
Arkiv/bibliotek/muséarbeid	5%	"	"
Pedagogisk veiledning	5%	"	"
Administrativt arbeid	4%	"	"
Presse og informasjonsarbeid	4%	"	"

C. Ekstrainntekt

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 58 (41%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 600,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver.

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.philol/mag.art. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgaven man hadde, svarte 25% "Meget godt" mens 7% svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	25.0	34
"Godt"	42.3	58
"Middels"	25.7	35
"Dårlig"	7.0	9
S u m	100.0	136

Blant kandidatene som arbeidet i skolen var det en større andel som var "Middels" eller "Dårlig" tilfreds med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen, sammenliknet med kandidatgruppen som helhet. Spesielt var kandidatene i ungdomsskolen lite tilfredse. For de som arbeidet i sektorene universitet og høyskole og "Annen ettergymnasial utdanning" var forholdet omvendt.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Nesten 40% av de yrkesaktive cand.philol/mag.art. (38% menn, 41% kvinner) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. 1/3 av disse kandidatene oppgav som hovedgrunn at de ønsket "arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen", og 30% be- grunnet det med at den stillingen de hadde var av midlertidig art. Syv kandidater (13%) ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted. Syv av de yrkesaktive kandidatene hadde allerede skiftet arbeidsplass i tids- rommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds- situasjonen for sin egen gruppe med hensyn på å få relevant arbeid. Mag.art. gruppen vurderte sin egen situasjon på arbeidsmarkedet betyde- lig mer pessimistisk enn cand.philol. Hele 52% av mag.art. gruppen vur- derte situasjonen som "Dårlig", mens tilsvarende tall for cand.philol var 5%.

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeidsmarkeds- situasjonen	Cand.philol				Mag.art.			
	Prosent			Antall kandi- dater	Prosent			Antall kandi- dater
	I alt	M	K		I alt	M	K	
"God"	46.1	47.9	41.2	59	23.8	28.6	14.2	5
"Middels"	49.2	48.9	50.0	63	23.8	14.3	42.8	5
"Dårlig"	4.7	3.2	8.8	6	52.4	57.1	42.8	11
S u m	100.0	100.0	100.0	128	100.0	100.0	100.0	21

Sett i relasjon til andre utdanningsgrupper var mag.art. gruppen blant de mest pessimistiske ved vurdering av sin egen situasjon. Slike tall er imidlertid avhengig av hva hver og en kandidat legger i ordet "relevant arbeid".

I mange kommentarer i tilknytning til dette spørsmål ga kandidatene uttrykk for at det var store geografiske forskjeller. De mente det var vanskelig å få en stilling i gymnasene, som de anså som relevant arbeid, i de største byene og i det sentrale Østlandsområdet, mens det var mye lettere å få slikt arbeid ellers i landet.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid, til man fikk ansettelse.

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.philol/mag.art. fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

Uker	P r o s e n t			Antall kandidater
	I alt	M	K	
Fra 0 - 2	41.4	43.0	41.1	53
" 3 - 6	24.2	26.2	20.3	31
" 7 uker eller mer	34.4	30.8	38.6	44
S u m	100.0	100.0	100.0	128

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.philol/mag.art. fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	P r o s e n t			Antall kandidater
	I alt	M	K	
Arbeidsgivers annonse	61.3	60.0	64.9	84
Var ansatt på arbeidsstedet fra før (under studiene)	12.4	14.0	8.1	17
Egen forespørsel	8.6	11.0	2.7	12
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	6.6	7.0	5.4	9
Gjennom studiene	6.6	5.0	10.8	9
Gjennom bekjente	4.5	3.0	8.1	6
S u m	100.0	100.0	100.0	137

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.philol/mag.art. fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	P r o s e n t			Antall kandidater
	I alt	M	K	
Oslo	31	25	46	42
Østlandet ellers	22	24	16	30
Sørlandet	3	3	3	4
Vestlandet	23	25	16	31
Trøndelag	11	14	5	16
Nord-Norge	10	9	14	14
S u m	100	100	100	137

Nesten halvparten av de kvinnelige cand.philol/mag.art. arbeidet i Oslo. Dette kan ha sammenheng med at hele 31 av kulletts 37 yrkesaktive kvinner ble utdannet fra Universitetet i Oslo.

Tabell 6.2. Yrkesaktive cand.philol/mag.art. relativt fordelt etter hvilket lærested de ble uteksaminert fra og hvilken landsdel de arbeidet i.

Arbeidssted Lærested	Oslo	Øst- landet	Oslo + Øst- landet	Sør- landet	Vest- landet	Trønde- lag	Nord- Norge	S u m	Antall kandidater
Oslo Universitet	44	27	71	2	7	11	9	100	96
Bergen Universitet	0	6	6	6	69	8	11	100	35
Trondheim Universitet	0	14	14	14	0	58	14	100	7
S u m	31	22	53	3	23	11	10	100	138

7. VIDERE STUDIER

Av de 25 filologene som studerte videre på heltid drev de aller fleste med pedagogisk seminar. Hovedgrunnen for å ta pedagogisk seminar var "at de ville bedre kunne nevde seg på arbeidsmarkedet".

Nær 40% av de yrkesaktive filologene drev fortsatt med studier i en eller annen form. De fleste av disse drev med studier i den faggruppe der eksamen ble avlagt, og noen med pedagogisk seminar. Begrunnelsene for de videre studier på "fritiden" var "at de ville bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet" og "av interesse".

CAND.REAL.

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Universitetet i Oslo, Bergen og Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert 199 cand.real. På grunn av manglende adresse på noen mottok 197 spørreskjemaet, og av disse svarte 182 kandidater, dvs. en svarprosent på hele 92.

Antall uteksaminerte kandidater: 199 (181 menn, 18 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 182 (167 " , 15 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.real. som er med i undersøkelsen hadde 144 kandidater (79%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 126 i "fast arbeid", mens 18 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater: 144 (133 menn, 11 kvinner)
Yrkesfrekvensen: 79.1% (79.6% menn, 73.3% kvinner)

Yrkesaktive kandidater i Norge var 141, da 3 cand.real. arbeidet i utlandet. Av de 141 yrkesaktive her i landet var 5 personer i deltidsarbeid.

Tabell 2.1. De yrkesaktive cand.real. i Norge fordelt etter "fast" og "midlertidig" arbeid.

	Antall yrkesaktive kandidater			Prosent		
	I alt	M	K	I alt	M	K
Fast arbeid	123	116	7	87.2	89.2	63.6
Midlertidig arbeid	18	14	4	12.8	10.8	36.4
Yrkesaktive totalt	141	130	11	100.0	100.0	100.0

Nesten 13% av de yrkesaktive cand.real. hadde "midlertidig arbeid". Andelen i denne kategori arbeid er stor sammenliknet med de andre utdanningsgruppene som er med i undersøkelsen. Særlig er det relativt mange kvinner i denne kategori.

De aller fleste av kandidatene med "midlertidig arbeid" var ansatt på universitet eller høyskole som vitenskapelig assistent/hjelpelærer.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 38 cand.real. (20% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Disse fordelte seg slik:

Arbeidsledige	4 kandidater	(3 menn - 1 kvinne)
Studerte videre	15 "	(14 " - 1 ")
Militærtjeneste	15 "	(15 " - 0 ")
Hjemmeværende	2 "	(0 " - 2 ")
Annet	2 "	(2 " - 0 ")

Arbeidsledighetsprosent for cand.real.: 2.8%.

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige). Ledighetsprosenten for cand.real. er meget lav sammenliknet med de andre utdanningsgruppene.

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte cand.real. som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 2.2%.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.real. i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandi- dater	Prosent			Gjennom- snittlig månedslønn (kr.)
		I alt	M	K	
Universitet og høyskoler	54	38.3	35.4	72.2	3.740,-
Skolen	45	31.9	34.6	0	3.980,-
Herav: Ungdomsskolen	28	20.0	21.5	0	
Gymnas	14	9.9	10.8	0	
Yrkesskolen	3	2.0	2.3	0	
Forskningsinstitutter	14	9.9	9.1	18.3	3.920,-
Statsadministrasjonen	6	4.3	4.5	0	3.600,-
Bibliotek og museer	6	4.3	4.5	0	4.000,-
Industri og bergverk	5	3.5	3.7	0	4.100,-
"Annen ettergyrniasial utdanning"x)	5	3.5	3.7	0	4.340,-
Annet	6	4.3	4.5	9.0	-
S u m	141	100.0	100.0	100.0	3.890,-

Nesten 40% av de nye cand.real. gikk til sektoren universitet og høyskoler. Sammenliknet med de andre utdanningsgruppene er andelen til denne sektoren meget høy. Det var også i denne næringssektor de aller fleste med midlertidig arbeid befant seg.

x) "Annen ettergyrniasial utdanning" består av lærerskole, distriktshøgskole og teknisk skole.

Av de 45 kandidatene som begynte i skolen gikk hele 62% til ungdomsskolen og 31% til gymnaset. Andelen som begynte i gymnaset synes lav når man sammenlikner med gruppen cand.philol., der over 60% av de som begynte i skolen gikk til gymnaset.

Næringsstrukturen for kvinner og menn viser betydelige forskjeller. Ingen kvinner begynte i skolen, og av 11 yrkesaktive kvinner begynte hele 10 i hva man kan kalle forskningspregete næringssektorer: Universitet og høyskoler og forskningsinstitutter.

Kandidatene var noe ujevnt fordelt med hensyn til hovedkarakter til eksamen og næringssektor. Næringssektoren "Universitet og høyskoler" og "Forskningsinstitutter" hadde en overvekt av kandidater fra den karaktermessige beste halvpart, mens forholdet var omvendt for sektoren "Skolen".

Gjennomsnittslønnen for cand.real. var kr. 3.890,- pr. måned som er en relativt høy begynnerlønn sammenliknet med de andre utdanningsgruppene. (Alle lønnsberegningene refererer seg til kandidater som arbeidet på heltid.) De høyeste gjennomsnittlige begynnerlønningene finner man i næringssektorene "Annen ettergymsiasial utdanning" og i industri og bergverk, mens lønningene lå lavest for denne gruppe i statsadministrasjonen.

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Undervisning	55%	av	kandidatene
Forskning	45%	"	"
Planleggings- og utredningsarbeid ...	16%	"	"
System- og programmeringsarbeid	8%	"	"
Saksbehandlingsarbeid	6%	"	"
Administrativt arbeid	4%	"	"

C. Ekstrainntekter

Ca. 35% av de yrkesaktive kandidatene hadde ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid, o.l. For de som hadde slik inntekt, lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 500,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.real. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 42% "Meget godt", mens 9% svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	42.1	59
"Godt"	26.2	37
"Middels"	22.9	32
"Dårlig"	8.8	12
S u m	100.0	140

Blant kandidatene som arbeidet i skolen var over 60% "Middels" eller "Dårlig" tilfreds med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen. Spesielt gjalt dette ungdomsskolen hvor 1/3 av kandidatene mente at utdannelsen passet "Dårlig" til arbeidsoppgavene. I næringen industri og bergverk og i sektoren universitet og høgskoler, var en større andel "Meget godt" eller "Godt" tilfreds med utdanning/arbeidsoppgaver, sammenliknet med kandidatgruppen som helhet.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Hele 61 av de yrkesaktive cand.real. (40%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Nesten 50% av disse kandidatene begrunnet det med at den stillingen de hadde var av midlertidig art og 30% oppga som hovedgrunn at de "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen". Det var 6 kandidater (10%) som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 13 allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Cand.real. var en relativt pessimistisk gruppe på dette punkt da hele 25% av kandidatene vurderte sin egen situasjon som "Dårlig".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	32.0	47
"Middels"	43.5	64
"Dårlig"	24.5	36
S u m	100.0	147

De kvinnelige cand.real. vurderte situasjonen noe mer pessimistisk enn menn.

I kommentarer i tilknytning til dette spørsmål beklaget flere kandidater at industrien var alt for lite oppmerksomme på nyuteksaminerte cand.real.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID, OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.real. fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	52.5	72
" 3 - 6	21.2	29
" 7 uker eller mer	26.3	36
S u m	100.0	137

Av de 36 kandidatene som brukte mer enn 7 uker, var det hele 20 personer som brukte 11 uker eller mer.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.real. fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	45.7	64
Var ansatt på arbeidsstedet fra før (under studiet)	27.2	38
Gjennom studiene	15.7	22
Egen forespørsel	5.0	7
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	4.3	6
Annet	2.1	3
S u m	100.0	140

Nesten 43% av de yrkesaktive kandidatene fikk arbeid enten gjennom studiet eller at de var ansatt på arbeidsstedet under studiet. Dette er en meget stor andel sammenliknet med de andre utdanningsgrupper.

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.real. fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	40	56
Østlandet ellers	16	23
Sørlandet	3	4
Vestlandet	33	46
Trøndelag	3	5
Nord-Norge	5	7
S u m	100	141

Tabell 6.2. Yrkesaktive cand.real. relativt fordelt etter hvilket lærested de ble uteksaminert fra og hvilken landsdel de arbeidet i.

Arbeidssted Lærested	Arbeidssted							S u m	Antall kandidater
	Oslo	Øst- landet ellers	Oslo + Øst- landet	Sør- landet	Vest- landet	Trønde- lag	Nord- Norge		
Oslo Universitet	62	23	85	2	7	2	4	100	87
Bergen Universitet	4	6	10	4	82	0	4	100	49
Trondheim Universitet	0	0	0	0	0	60	40	100	5
S u m	40	16	56	3	33	3	5	100	141

Som det fremgår arbeidet hele 85% av de yrkesaktive som ble uteksaminert fra Universitetet i Oslo i Østlandsområdet, mens 82% av de som ble uteksaminert fra Universitetet i Bergen arbeidet på Vestlandet. Av de som ble uteksaminert fra Universitetet i Trondheim arbeidet samtlige i Trøndelag og Nord-Norge. Den geografiske sammenheng mellom utdannings- og arbeidssted var således meget sterkere for cand.real. enn for cand.-philol. og mag.art.

7. VIDERE STUDIER

Av de 15 cand.real. som studerte videre på heltid, holdt 11 på med pedagogisk seminar. Hovedgrunnen for å ta pedagogisk seminar var "at de ville bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet".

Nær 50% av de yrkesaktive kandidatene drev fortsatt med studier i en eller annen form. De fleste av disse drev enten med studier "i den faggruppe der eksamen ble avlagt" eller "utdanning innen arbeidet". Begrunnelsene for de videre studier på "fritiden" var enten "av interesse", "på oppfordring fra arbeidsgiver" eller "for bedre å kunne hevde seg på arbeidsmarkedet".

CAND.JUR.

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Universitetet i Oslo ble det våren 1972 uteksaminert 100 cand.jur. hvorav 86 kandidater svarte på vårt spørreskjema.

Antall uteksaminerte kandidater:	100	(92 menn, 8 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	86	(80 " , 6 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de juridiske kandidatene som er med i undersøkelsen hadde 68 kandidater (79%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. 66 av disse var i "fast arbeid", mens 2 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	68	(63 menn, 5 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	79.0%	(78.8% menn, 83.3% kvinner)

Yrkesaktive kandidater i Norge var 67, da 1 cand.jur. arbeidet i utlandet. Av de 67 yrkesaktive her i landet var 2 personer i deltidsarbeid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 18 cand.jur. (21% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Disse fordelte seg slik:

Arbeidsledige	4 kandidater	(4 menn - 0 kvinner)
Studerte videre	4 "	(4 " - 0 ")
Militærtjeneste	9 "	(9 " - 0 ")
Hjemmeværende	1 "	(0 " - 1 ")

Arbeidsledighetsprosent for cand.jur.: 5.7%

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige).

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte cand.jur. som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 4.6.

Karakteren til eksamen synes å spille en rolle for de juridiske kandidater med hensyn til hvem som har vanskeligheter med å få arbeid. Av de 4 arbeidsledige kandidatene tilhørte 3 kandidatkulletts karaktermessig svakeste fjerdedel og den siste kandidaten tilhørte den karaktermessig nest svakeste fjerdedel.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.jur. i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Statsadministrasjon	33	49.2	3.690,-
Politi og rettsvesen	14	20.9	3.720,-
Fylkesadministrasjon	8	11.9	3.800,-
Kommuneadministrasjon	3	4.5	-
Statsbank	3	4.5	-
Privat bank og forsikring	2	3.0	-
Advokatkontor	2	3.0	-
Annet	2	3.0	-
S u m	67	100.0	3.710,-

Den store næringssektoren for de juridiske kandidatene var statsadministrasjonen, som tok nesten 50% av kandidatene. Av de yrkesaktive kvinner begynte 4 av 5 i denne sektor. Av de 33 nye kandidatene som begynte i statsadministrasjonen gikk hele 11 til justisdepartementet, mens 6 kandidater begynte i sosialdepartementet.

Ser man på stats-, fylkes- og kommuneadministrasjonen samlet, så begynte ca. 66% av de nye cand.jur. i offentlig administrasjon. Bare 3 av 67 yrkesaktive cand.jur. gikk til "det private næringsliv".

Kandidatenes fordeling var noe ujevn med hensyn til hovedkarakter til eksamen og næringssektor. Næringssektorene "statsadministrasjonen" og "politi og rettsvesen" hadde en overvekt av kandidater fra den karaktermessige beste halvpart, mens forholdet var omvendt for sektoren "fylkesadministrasjon".

Gjennomsnittslønnen for cand.jur. var kr. 3.710,- pr. måned som er en noe lav begynnerlønn sett i forhold til flere av de andre utdanningsgrupper. Dette henger sammen med at en så stor andel av kandidatene begynte i offentlig administrasjon hvor gjennomsnittslønnen generelt er relativt lav for alle utdanningsgrupper. (Alle lønnsberegningene refererer seg til kandidater som arbeidet på heltid.) Over 50% av kandidatene hadde en lønn på kr. 3.500,- pr. måned som var den "vanlige" begynnerlønnen for akademikere i statsadministrasjonen. (Lønnskl. 17¹.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

"Juridisk" arbeid	64%	av	kandidatene
Saksbehandlingsarbeid	61%	"	"
Utredningsarbeid	6%	"	"

C. Ekstrainntekter

Ca. 25% av de yrkesaktive kandidatene hadde ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt, lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 200,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmålet om hvorledes de yrkesaktive cand.jur. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgaven man hadde, svarte 38 % "Meget godt", mens 1.5% (1 kandidat) svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	37.9	25
"Godt"	42.4	28
"Middels"	18.2	12
"Dårlig"	1.5	1
S u m	100.0	66

I næringssektoren politi og rettsvesen var samtlige av de 14 kandidatene enten "Meget godt" eller "Godt" tilfreds med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen. Blant kandidatene i statsadministrasjonen var den tilsvarende andel noe over 80% (dvs. som kandidatgruppen som helhet), mens det i sektoren fylkesadministrasjon var en større andel av kandidatene som var "Middels" tilfreds sammenliknet med kandidatgruppen som helhet.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Hele 31 av de yrkesaktive kandidatene (46%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Av disse kandidatene begrunnet 1/4 det med at de ønsket en så bred praksis som mulig, mens 20% "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen". Det var 4 kandidater (13%) som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

Av de yrkesaktive cand.jur. hadde hele 12 kandidater (18%) allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. De juridiske kandidatene var den gruppe som vurderte sin egen situasjon mest positiv blant alle utdanningsgruppene. Nesten 90% av kandidatene vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen som "God", mens kun 1 kandidat vur-derte den til "Dårlig".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkeds-situasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	87.3	62
"Middels"	11.3	8
"Dårlig"	1.4	1
S u m	100.0	71

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID, OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.jur. fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	58.2	39
" 3 - 6	31.4	21
" 7 uker eller mer	10.4	7
S u m	100.0	67

Alle de 5 yrkesaktive kvinnelige cand.jur. fikk arbeid i løpet av 2 uker. De juridiske kandidatene er blant de utdanningsgrupper som fikk arbeid meget lett.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.jur. fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	68.7	46
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	11.9	8
Egen forespørsel	10.4	7
Gjennom bekjente	6.0	4
Annet	3.0	2
S u m	100.0	67

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.jur. fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	63	42
Østlandet ellers	10	7
Sørlandet	0	0
Vestlandet	10	7
Trøndelag	2	1
Nord-Norge	15	10
S u m	100	67

7. VIDERE STUDIER

Av de 4 cand.jur. som studerte videre på heltid, skulle 3 ta siste avdelingseksamen om igjen. Alle begrunnet de videre studier med "at de ville bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet".

Ca. 25% av de yrkesaktive kandidatene drev fortsatt med studier i en eller annen form. De fleste av disse (12 kandidater) drev med studier "i den faggruppe der eksamen ble avlagt" og 5 kandidater drev med "utdanning innen arbeidet".

CAND.OECON.

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Universitetet i Oslo ble det våren 1972 uteksaminert 41 cand.oecon. hvorav 39 kandidater svarte på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på hele 95.

Antall uteksaminerte kandidater:	41	(37 menn - 4 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	39	(35 " - 4 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de sosialøkonomiske kandidatene som er med i undersøkelsen hadde 30 kandidater (77%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Alle de yrkesaktive kandidatene hadde "fast arbeid".

Antall yrkesaktive kandidater:	30	(27 menn - 3 kvinner)
Yrkesfrekvensen	77%	(77% " - 75% ")

Samtlige yrkesaktive kandidater arbeidet i Norge og alle arbeidet på heltid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 9 cand.oecon. (23% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Disse fordelte seg slik:

Arbeidsledige	6 kandidater	(5 menn - 1 kvinne)
Militærtjeneste	3 " "	(3 " - 0 ")

Arbeidsledighetsprosent for cand.oecon: 16.7%.

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige). Ledighetsprosenten for de sosialøkonomiske kandidatene var den nest høyeste blant alle utdanningsgruppene.

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte cand.oecon. som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 15.4.

Karakteren til eksamen har betydning for de sosialøkonomiske kandidatene med hensyn til hvem som hadde vanskeligheter med å få arbeid. Av de 6 arbeidsledige tilhørte 4 kandidatkulletts karaktermessig svakeste fjerdedel, mens 2 tilhørte den karaktermessig nest svakeste fjerdedel.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.oecon. i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

Næring	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Statsadministrasjonen	17	56.7	3.630,-
Statsbanker	4	13.2	3.650,-
Forskningsinstitutter	3	10.0	3.760,-
Universitet og høyskoler	2	6.7	-
Skolen	2	6.7	-
Fylkes- og kommuneadministrasjon	2	6.7	-
S u m	30	100.0	3.670,-

Ingen av de nye sosialøkonomiske kandidatene begynte i det "private næringsliv". Statsadministrasjonen var den helt dominerende sektor for cand.oecon. gruppen. Ingen av de andre kandidatgruppene hadde en så

stor andel av de yrkesaktive i denne sektor. Av de 17 nye kandidatene som begynte i denne næringssektor gikk 4 til Finansdepartementet og 3 til Forbruker- og administrasjonsdepartementet. Sektoren Statsbanker omfatter her: Distriktenes utbyggingsfond, Norges Bank, Husbanken og Statens lånekasse.

Såmtlige kandidater som begynte i Finansdepartementet og i næringssektoren Universitet og høyskole tilhørte kandidatkulletts karaktermessige beste fjerdedel.

Gjennomsnittslønnen for cand.oecon. var kr. 3.670,- pr. måned som er blant de laveste begynnerlønninger sett i relasjon til de andre kandidatgruppene over cand.mag. nivå. Dette henger sammen med at en så stor andel av kandidatene begynte i Statsadministrasjonen hvor gjennomsnittslønnen generelt er lav for alle grupper. Nesten 50% av kandidatene hadde en lønn på kr. 3.500,- pr. måned som var den "vanlige" begynnerlønnen for akademikere i Statsadministrasjonen (lønnsklasse 17¹).

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Utrednings- og saksbehandlingsarbeid	81%	av	kandidatene
Statistisk analysearbeid	32%	"	"
Planleggingsarbeid	12%	"	"
Budsjett og regnskapsarbeid	12%	"	"
Undervisning	10%	"	"
Forskning	10%	"	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 7 (23%) ekstrainntekter. Dette er inntekt av bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbetøpet pr. måned på ca. kr. 300,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.oecon. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 9 kandidater (30%) "Meget godt", mens 1 person svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	30.0	9
"Godt"	46.7	14
"Middels"	20.0	6
"Dårlig"	3.3	1
S u m	100.0	30

Ingen av næringssektorene skilte seg ut på dette punkt med hensyn til å være overrepresentert med enten godt fornøyde eller mindre tilfredse kandidater.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Syv av de yrkesaktive sosialøkonomiske kandidatene (23%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Dette er en liten andel sett i relasjon til de andre kandidatgruppene. Av disse kandidatene begrunnet 4 det med at de "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen". Det var 1 kandidat som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

Av de yrkesaktive cand.oecon. hadde 2 kandidater (ca. 7%) allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. De sosialøkonomiske kandidatene var blant de grupper som vurderte sin egen situasjon positivt. Over 70% av kandidatene vurderte arbeidsmarkedssituasjonen som "God".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	71.0	22
"Middels"	25.8	8
"Dårlig"	3.2	1
S u m	100.0	31

Det må her bemerkes at 4 av de 6 arbeidsledige kandidatene hadde ikke besvart dette spørsmålet.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.oecon. fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	58.6	17
" 3 - 6	31.0	9
" 7 uker eller mer	10.4	3
S u m	100.0	29

De yrkesaktive cand.oecon. brukte relativt liten tid på å skaffe seg arbeid etter eksamen, da 90% av dem brukte under 7 uker fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse. For øvrig brukte denne kandidatgruppe nøyaktig like lang tid som de juridiske kandidatene.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.oecon. fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	66.7	20
Egen forespørsel	16.7	5
Gjennom studiene	6.6	2
Annet	10.0	3
S u m	100.0	30

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.oecon. fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	86.7	26
Østlandet ellers	6.7	2
Sørlandet	0	0
Vestlandet	3.3	1
Trøndelag	0	0
Nord-Norge	3.3	1
S u m	100.0	30

De sosialøkonomiske kandidatene var den gruppe som i sterkeste grad hadde konsentrert seg i Oslo-området ved etablering av sin "første" jobb. Kun 4 av de 30 yrkesaktive kandidatene hadde tatt arbeid utenfor Oslo. Det er således grunn til å anta at tilbudet av relevant arbeid som kan gi en brukbar praksis for nyuteksaminerte sosialøkonomer, er svært beskjedent i landet for øvrig.

7. VIDERE STUDIER

Ingen av de uteksaminerte kandidatene studerte videre på heltid. Av de yrkesaktive kandidatene drev 9 (30%) fortsatt med studier i en eller annen form.

CAND.PSYCHOL. OG MAG.ART.

1. ANTALL KANDIDATER

Våren 1972 ble det fra Universitetet i Oslo uteksaminert 44 cand.-psychol. og 2 magistre, og fra Universitetet i Bergen 1 magister i psykologi. På grunn av manglende adresse på noen mottok 44 spørreskjemaet og av disse svarte 36 kandidater, dvs. en svarprosent på 82.

Antall uteksaminerte kandidater:	47 (28 menn - 19 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	36 (24 " - 12 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.psychol./mag.art som er med i undersøkelsen hadde hele 33 kandidater (92%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 32 i "fast arbeid" mens 1 kandidat hadde midlertid arbeid, dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	33 (21 menn - 12 kvinner)
Yrkesfrekvensen	92% (88% menn - 100% kvinner)

Samtlige yrkesaktive kandidater arbeidet i Norge og 2 av disse var i deltidsarbeid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 3 kandidater (8% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Alle disse tre avtjenet militærtjenesten.

Det var ingen arbeidsledige cand.psychol./mag.art.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.psychol./mag.art. i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater			Prosent	Gjennom- snittlig månedslønn kr.
	I alt	M	K		
Helsesektoren (sykehus, sanatorier o.l.)	13	10	3	39.4	3.600,-
Skolepsykologkontor/ Pedagogisk Psykologisk Distriktssenter	13	6	7	39.4	3.860,-
Universitet og høgskoler	2	1	1	6.1	-
Forskningsinstitutter	2	1	1	6.1	-
Annet	3	3	0	9.0	-
S u m	33	21	12	100.0	3.750

Sykehussektoren og skolepsykologkontor/pedagogisk, psykologisk distrikts-sentra var de to store næringssektorene for cand.psychol./mag.art. som hver sysselsatte ca. 40% av de nye kandidatene.

Hovedtyngden av kvinnene gikk til skolepsykologkontorer/P.P.D.sentra, mens hovedtyngden av de mannlige kandidatene begynte i helsesektoren.

Gjennomsnittslønnen for cand.psychol./mag.art. var kr. 3.750,- pr. måned. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Psykologisk rådgivning	50%	av	kandidatene
Terapøytisk arbeid	30%	"	"
Utrednings- og saksbehandlingsarbeid ...	20%	"	"
Undervisning	18%	"	"
Klinisk psykologisk arbeid	15%	"	"
Forskning	12%	"	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 15 (46%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 500,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.psychol./mag.art. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 6 kandidater (18%) "Meget godt" mens 1 person svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	18.2	6
"Godt"	63.6	21
"Middels"	15.2	5
"Dårlig"	3.0	1
S u m	100.0	33

Kandidatene som arbeidet i helsesektoren var noe mindre tilfreds med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen sammenliknet med kandidatgruppen som helhet.

Ingen av kandidatene i denne næringssektor var "Meget godt" tilfreds og 4 av de 5 kandidatene som totalt hadde svart "Middels" befant seg her.

B. Ønsket om å skifte arbeidsplass

Bare 6 av de yrkesaktive cand.psychol./mag.art. (18%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av de nærmeste år. Dette er en relativt liten andel i forhold til fler av de andre utdanningsgruppene. Av disse kandidatene begrunnet 3 det med at "nåværende stilling var av midlertidig art".

Av de yrkesaktive cand.psychol./mag.art. hadde 3 kandidater (9%) allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de to eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Ca. halvparten av kandidatene som besvarte spørsmålet så positivt på sin egen situasjon.

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	51.5	17
"Middels"	42.4	14
"Dårlig"	6.1	2
S u m	100.0	33

Det var ingen forskjell på kjønnene ved vurdering av sin egen situasjon.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.psychol./mag.art. fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	33.3	11
" 3 - 6	33.3	11
" 7 uker eller mer	33.3	11
S u m	99.9	33

Av de 11 kandidatene som brukte mer enn 6 uker var det 7 kandidater som brukte 11 uker eller mer fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse. Sammenliknet med andre kandidatgrupper brukte denne gruppen relativt lang tid på å få seg arbeid.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.psychol./mag.art. fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	69.6	23
Gjennom studiene	9.1	3
Var ansatt på arbeidsstedet fra før (under studiet)	9.1	3
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	6.1	2
Annet	6.1	2
S u m	100.0	33

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.psychol./mag.art. fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	36.4	12
Østlandet	24.2	8
Sørlandet	3.0	1
Vestlandet	21.2	7
Trøndelag	6.1	2
Nord-Norge	9.1	3
S u m	100.0	33

Kun 2 av de 12 yrkesaktive kvinnene var ansatt i Oslo, mens hele 6 kvinner arbeidet på Østlandet.

7. VIDERE STUDIER

Ingen av de uteksaminerte kandidatene studerte videre på heltid. Av de yrkesaktive kandidatene drev 15 (45%) fortsatt med studier i en eller annen form.

SOSIOLOGER: Cand.sociol. og mag.art.
STATSVITERE: Cand.polit. og mag.art.
FAGPEDAGOGER: Cand.paed, cand.polit. og mag.art.

1. ANTALL KANDIDATER

Sosiologer

Fra Universitetet i Oslo, Bergen og Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert 4 cand.sociol. og 4 magistre i sosiologi.

Antall uteksaminerte kandidater: 8 (5 menn - 3 kvinner)
Samtlige besvarte vårt spørreskjema.

Statsvitere

Fra Universitetet i Oslo og Bergen ble det våren 1972 uteksaminert 9 cand.polit. og 6 magistre i statsvitenskap.

Antall uteksaminerte kandidater: 15 (14 menn - 1 kvinne)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 13 (12 " - 1 ")

Fagpedagoger

Fra Universitetet i Oslo ble det våren 1972 uteksaminert 8 cand.paed., 5 cand.polit. og 1 magister i pedagogikk.

Antall uteksaminerte kandidater: 14 (8 menn - 6 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 12 (7 " - 5 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

Sosiologer

Av de 8 cand.sosial./mag.art. hadde 7 inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 5 i "fast arbeid", mens 2 kandidater hadde midlertidig arbeid (korttidsengasjement/vikariat av kortere varighet enn 6 måneder). Samtlige yrkesaktive kandidater arbeidet i Norge og ingen var i deltidsarbeid. Det var 1 kandidat som ble registrert som hjemmeværende.

Det var ingen arbeidsledige cand.sosial./mag.art.

Statsvitere

Samtlige av de 13 cand.polit./mag.art. hadde inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 11 i "fast arbeid" mens 2 kandidater hadde midlertidig arbeid (korttidsengasjement/vikariat av kortere varighet enn 6 måneder). Alle arbeidet i Norge og 1 kandidat var i deltidsarbeid.

Det var således ingen arbeidsledige cand.polit./mag.art.

Fagpedagoger

Av de 12 cand.paed./cand.polit./mag.art. hadde 11 inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Alle var i "fast arbeid" og arbeidet i Norge. Ingen av de yrkesaktive kandidatene var i deltidsarbeid. Det var 1 kandidat som studerte videre.

Det var ingen arbeidsledige cand.paed./cand.polit./mag.art.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring

Tabell 3.1. Yrkesaktive kandidater i Norge fordelt etter næringssektor og utdanning.

Kandidatgruppe Næring	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
Universitet og høgskole	3	3	2
"Annen ettergymsiasial utdanning"x)	1	2	5
Statsadministrasjonen	2	4	0
Forskningsinstitutt	1	2	1
Skolen (ungdomsskolen, gymnas)	0	2	1
Skolepsykologkontor/Pedagogisk, Psykologisk Distriktssenter	0	0	1
Forsikring	0	0	1
S u m	7	13	11

x) "Annen ettergymsiasial utdanning" består av lærerskole, sosialskole, teknisk skole, distriktshøgskole og andre høgskoler.

B. Lønn

Sosiologer

Gjennomsnittslønnen fra hovedarbeidsgiver for de 7 yrkesaktive cand.-sosiol./mag.art. var kr. 3.910,- pr. måned. Dette er blant de høyeste begynnerlønninger sett i relasjon til de andre utdanningsgruppene. Det var 4 av kandidatene som tjente over kr. 3.800,- pr. måned.

Statsvitere

Gjennomsnittslønnen fra hovedarbeidsgiver for de 12 yrkesaktive cand.-polit./mag.art. som arbeidet på heltid var kr. 3.810,- pr. måned. Det var 7 kandidater som tjente mellom kr. 3.600,- og kr. 4.000,- pr. måned. Gjennomsnittlig månedslønn for kandidatene som hadde begynt i sektoren statsadministrasjonen og universitet og høyskoler lå under gjennomsnittslønnen for gruppen som helhet.

Fagpedagoger

Gjennomsnittslønnen fra hovedarbeidsgiver for de 11 yrkesaktive cand.-paed./cand.polit./mag.art. var kr. 4.430,- pr. måned. Dette var det aller høyeste gjennomsnittlige lønnsbeløp blant samtlige utdanningsgrupper. Det var 7 kandidater som tjente mer enn kr. 4.400,- og ingen tjente under kr. 3.600,- pr. måned. Det eksepsjonelt høye gjennomsnittsbetrag for denne kandidatgruppe henger sammen med at en så stor andel av kandidatene gikk til næringssektoren "Annen ettergymsiasial utdanning" hvor gjennomsnittslønnen generelt sett er høyest for alle utdanningsgruppene.

Fagpedagogene var blant de grupper som hadde de eldste kandidatene. Av de 11 kandidatene var 7 stykker 29 år eller eldre, og de høye lønningene for denne kandidatgruppe kan antakelig for en stor del forklares ved lønnsansiennitet fra arbeid i studietiden.

C. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsoppgaver som var representert blant de yrkesaktive kandidatene:

Sosiologer:	(7 yrkesaktive i alt)	
	Planleggings- og utredningsarbeid	4 kandidater
	Forskning	4 "
	Undervisning	3 "

Statsvitere:	(13 yrkesaktive i alt)		
	Undervisning	6	kandidater
	Forskning	6	"
	Planleggings- og utredningsarbeid	4	"
	Saksbehandlingsarbeid	2	"
	Statistikk og EDB-arbeid	2	"
Fagpedagoger:	(11 yrkesaktive i alt)		
	Undervisning	7	"
	Planleggings- og utredningsarbeid	3	"
	Forskning	2	"
	Psykologisk rådgivningsarbeid	1	"

D. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 3 sosiologer, 8 statsvitere og 6 fagpedagoger ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt, lå gjennomsnittsbetøene for kandidatgruppen mellom kr. 200,- og kr. 700,- pr. måned, høyest for fagpedagogene og lavest for sosiologene.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive kandidatene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte de aller fleste kandidatene fra disse tre samfunnsvitenskapelige fagene, enten "Meget godt" eller "Godt".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter utdanning og hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
"Meget godt"	5	8	6
"Godt"	2	3	5
"Middels"	0	2	0
"Dårlig"	0	0	0
S u m	7	13	11

De yrkesaktive kandidatene fra disse tre gruppene synes å være meget veiltilpasset med arbeidsoppgaven sett i relasjon til utdannelsen. Sammenliknet med de øvrige kandidatgruppene er disse tre samfunnsvitenskapelige grupper de eneste som ikke hadde noen kandidater som svarte "Dårlig" på dette spørsmål. Spesielt var kandidatene i næringssektorene "Annen ettergymnasial utdanning" og "Universitet og høyskoler" meget tilfredse.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Antall yrkesaktive kandidater som ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året, var:

Cand.sosial./mag.art. (sosiologi)	4 kandidater
Cand.polit./mag.art. (statsvitenskap)	3 "
Cand.paed./cand.polit./mag.art. (pedagogikk):	2 "

Av disse 9 kandidatene begrunnet 4 det med at "nåværende stilling" var av midlertidig art og 2 ønsket arbeid på et annet geografisk sted.

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 1 statsviter og 1 fagpedagog allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
"God"	3	7	9
"Middels"	4	4	1
"Dårlig"	0	2	0
S u m	7	13	10

De kvinnelige kandidatene vurderte sin egen situasjon noe mer pessimis-tisk enn de mannlige.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive kandidater fordelt etter utdanning og tiden det tok å få arbeid.

U k e r	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
Fra 0 - 2	6	9	3
" 3 - 6	1	1	3
" 7 uker eller mer	0	3	5
S u m	7	13	11

Fagpedagogene brukte relativt lang tid fra de søkte aktivt etter arbeid til de fikk ansettelse. Av de 5 kandidatene fra denne gruppe som brukte lengst tid, var det 3 kandidater som brukte 11 uker eller mer.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive kandidater fordelt etter utdanning og hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
Arbeidsgivers annonse	0	5	5
Var ansatt på arbeids- stedet fra før (under studiet)	2	2	4
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	3	2	0
Gjennom studiene	0	4	1
Gjennom bekjente	1	0	1
Egen forespørsel	1	0	0
S u m	7	13	11

Disse tre gruppene skiller seg her ut fra de andre kandidatgruppene som er med i undersøkelsen ved at relativt få kandidater måtte søke arbeid gjennom arbeidsgivers annonse.

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive kandidater fordelt etter utdanning og hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Sosiologer	Statsvitere	Fagpedagoger
Oslo	4	8	6
Østlandet	0	0	1
Sørlandet	0	1	1
Vestlandet	1	2	2
Trøndelag	2	1	0
Nord-Norge	0	1	1
S u m	7	13	11

7. VIDERE STUDIER

Det var 1 av de uteksaminerte fagpedagogene som studerte videre på heltid. Av de yrkesaktive kandidatene drev 5 sosiologer, 5 statsvitere og 5 fagpedagoger fortsatt med studier i en eller annen form. De fleste av disse begrunnet de videre studier på "fritid" med: "Av interesse".

SIVILØKONOMER

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Handelshøyskolen i Bergen ble det våren 1972 uteksaminert 98 siviløkonomer hvorav 88 kandidater svarte på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 90.

Antall uteksaminerte kandidater:	98 (96 menn - 2 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	88 (86 " - 2 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av siviløkonomene som er med i undersøkelsen hadde 57 kandidater (65%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 54 i "fast arbeid", mens 3 kandidater hadde midlertidig arbeid, dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	57 (55 menn - 2 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	64.8% (64.0% menn - 100% kvinner)

Samtlige yrkesaktive kandidater arbeidet i Norge og alle arbeidet på heltid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 31 siviløkonomer (35% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Disse fordelte seg på:

Arbeidsledige	6 kandidater
Studerte videre	14 "
Militærtjeneste	12 "

Arbeidsledighetsprosent for siviløkonomene: 8.1%.

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige). Ledighetsprosenten for siviløkonomene må ansees som relativt høy sammenliknet med flere av de andre kandidatgruppene.

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte kandidater som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 5.7.

Hele 16% av samtlige siviløkonomer ønsket å studere videre på heltid etter eksamen. Noen av disse skulle ta det juridiske studium og andre ønsket å supplere sin utdanning i USA.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive siviløkonomene i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Industri	13	22.9	3.640,-
Statsadministrasjonen	10	17.6	3.680,-
Varehandel	5	8.8	4.000,-
Skolen (ungdomsskole, gymnas, yrkesskole)	5	8.8	3.840,-
Forretningsmessig tjenesteyting	5	8.8	3.580,-
Fylkes- og kommuneadministrasjon	4	7.0	3.650,-
Bank og forsikring	4	7.0	3.600,-
Samferdsel	3	5.2	-
Forskningsinstitutt	3	5.2	-
Universitet og høyskoler	3	5.2	-
Næringsorganisasjoner	2	3.5	-
S u m	57	100.0	3.720,-

De nye siviløkonomene hadde spredd seg utover i mange ulike næringssektorer hvorav Industri var den næring som sysselsatte flest kandidater. Statsadministrasjonen var den nest største sektor for denne kandidatgruppen, og sammenliknet med tidligere erfaring var den andelen av kandidater som begynte her overraskende stor.

Av de 5 kandidatene som arbeidet i næringssektoren "Forretningsmessig tjenesteyting" var 4 i regnskaps/revisjonsbransjen.

Kandidatenes fordeling var noe ujevn med hensyn til hovedkarakter til eksamen og næringssektor. Blant de større sektorer hadde Statsadministrasjonen en overvekt av kandidater fra kulletts karaktermessige beste halvpart, mens det var omvendt for sektorene "Skolen" og "Forretningsmessig tjenesteyting".

Gjennomsnittslønnen for de nye siviløkonomene var kr. 3.720,- pr. måned.

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidater var:

Utrednings- og saksbehandlingsarbeid:	50%	av	kandidatene
Økonomi/regnskapsarbeid:	42%	"	"
Undervisning:	15%	"	"
Statistikk og EDB-arbeid:	15%	"	"
Planleggingsarbeid:	15%	"	"
Salg/markedsføring:	10%	"	"
Administrativt arbeid:	9%	"	"
Forskning:	7%	"	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 13 (23%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 600,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive siviløkonomene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 14 kandidater (25%) "Meget godt", mens 2 personer svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	25.5	14
"Godt"	43.6	24
"Middels"	27.3	15
"Dårlig"	3.6	2
S u m	100.0	55

Ingen av næringssektorene skilte seg ut på dette punkt med hensyn til å være overrepresentert med enten godt fornøyde eller mindre tilfredse kandidater.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Av de yrkesaktive kandidatene var det 16 (28%) som ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Av disse kandidatene begrunnet 4 det med at de "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen", mens 3 oppga som hovedgrunn "nåværende stilling var av midlertidig art". Det var 3 kandidater som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

Det var 6 av de yrkesaktive kandidatene (10%) som allerede hadde skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. De nye siviløkonomene var noe "avventende" på dette punkt. Under halvparten av kandidatene vurderte arbeidsmarkedssituasjonen som "God".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	45.3	29
"Middels"	51.6	33
"Dårlig"	3.1	2
S u m	100.0	64

Flere kandidater ga uttrykk for at de følte sterk konkurranse fra de mange kandidatene fra Bedriftsøkonomisk Institutt og fra siviløkonomer utdannet i utlandet.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive siviløkonomer fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	32.1	18
" 3 - 6	35.8	20
" 7 uker eller mer	32.1	18
S u m	100.0	56

Denne kandidatgruppe brukte relativt lang tid på å få seg arbeid sammenliknet med flere av de andre utdanningsgruppene.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive siviløkonomer fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	52.7	29
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	16.4	9
Gjennom studiet	10.9	6
Var ansatt på arbeidstedet fra før (under studiet)	9.1	5
Egen forespørsel	7.3	4
Annet	3.6	2
S u m	100.0	55

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive siviløkonomer fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	38.6	22
Østlandet ellers	15.8	9
Sørlandet	3.5	2
Vestlandet	29.8	17
Trøndelag	5.3	3
Nord-Norge	7.0	4
S u m	100.0	57

7. VIDERE STUDIER

Av de 14 siviløkonomene som studerte videre på heltid, holdt 10 kandidater på med studier i den faggruppe der eksamen ble avlagt, mens 4 kandidater holdt på med studier i en helt annen faggruppe, fortrinnsvis juridikum. Hovedbegrunnelsen for de videre studier var "vil bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet".

Av de yrkesaktive kandidatene var det 21 (37%) som fortsatt drev med studier i en eller annen form. Av disse kandidatene drev hele 10 (48%) med studier i en annen faggruppe enn der eksamen ble avlagt.

SIVILINGENIØRER

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Norges Tekniske Høgskole i Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert i alt 169 sivilingeniører fordelt på:

Bergavdelingen	10 kandidater
Bygningsingeniøravdelingen	30 "
Elektroteknisk avdeling	63 "
Kjemiavdelingen	21 "
Maskinavdelingen	21 "
Almenavdelingen	24 "

Antall uteksaminerte kandidater: 169 (164 menn - 5 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 143 (138 " - 5 ")

Svarprosenten for denne gruppe var på 85.

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av sivilingeniørene som er med i undersøkelsen hadde 76 kandidater (53%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 66 i "fast arbeid", mens 10 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater: 76 (71 menn - 5 kvinner)
Yrkesfrekvensen: 53.1% (51.4% menn - 100% kvinner)

Yrkesaktive kandidater i Norge var 73, da 3 sivilingeniører arbeidet i utlandet. En kandidat var i deltidsarbeid.

Tabell 2.1. De yrkesaktive sivilingeniørene i Norge fordelt etter "Fast" og "Midlertidig" arbeid.

	Prosent	Antall kandidater
Fast arbeid	86.3	63
Midlertidig arbeid	13.7	10
Yrkesaktive totalt	100.0	73

Sammenliknet med de øvrige kandidatgrupper hadde sivilingeniørene den største andel av de yrkesaktive kandidatene i kategorien "Midlertidig arbeid".

B. Ikke yrkesaktive

I alt 67 sivilingeniører (47% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Disse fordelte seg på:

Arbeidsledige	7 kandidater
Studert videre	3 "
Militærtjeneste	53 "
Annet	4 "

Arbeidsledighetsprosent for sivilingeniørene: 8.8%

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige). Sammenliknet med de øvrige grupper er ledighetsprosenten for sivilingeniørene blant de høyeste. De arbeidsledige fordeler seg på følgende avdelinger:

Bergavdelingen	2 kandidater
Bygningsingeniøravdelingen	1 "
Elektroteknisk avdeling	4 "

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte kandidater som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 4.9.

Samtlige arbeidsledige kandidater tilhørte kandidatkulletts karaktermessige svakeste halvpart. (Her er regnet etter hovedkarakteren/eventuelt gjennomsnittskarakteren for studiet.)

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

Tabell 3.1. De yrkesaktive sivilingeniørene i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Universitet og høyskoler	23	31.5	3.570,-
Forskningsinstitutter	12	16.5	3.640,-
Industri og bergverk	9	12.4	3.680,-
Skolen (ungdomsskole, gymnas, yrkesskole)	7	9.6	3.640,-
Statsadministrasjonen	5	6.8	3.600,-
"Annen ettergymsiasial utdanning"x)	4	5.5	3.900,-
Kommuneadministrasjonen	3	4.1	-
Teknisk tjenesteyting	3	4.1	-
Bygg og anlegg	2	2.7	-
Varehandel	2	2.7	-
Annet	3	4.1	-
S u m	73	100.0	3.600,-

x)"Annen ettergymsiasial utdanning" består her av tekniske skoler.

Nesten halvparten av de yrkesaktive kandidatene gikk til forskningspregede sektorer som "Universitet og høyskoler" og "Forskningsinstitutter". Ellers er det bemerkelsesverdig at det var flere kandidater som begynte i undervisningssektorene (Skolen og "Annen ettergymsiasial utdanning") enn i sektoren Industri og bergverk. Av de 7 kandidatene som begynte i skolen, gikk 4 til ungdomsskolen og 2 til gymnasiet.

Gjennomsnittslønnen for de nye sivilingeniørene var kr. 3.600,- pr. måned. Dette er den nest laveste gjennomsnittslønn blant alle kandidatgruppene over cand.mag. nivå. Ser man på inntektsfordelingen til denne gruppe, så tjente halvparten av kandidatene over kr. 3.650,- pr. måned og det lave gjennomsnittsbetøpet skyldes at noen av sivilingeniørene hadde eksepsjonelt lav månedslønn. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Forskning	38%	av	kandidatene
Undervisning	36%	"	"
Planleggings- og utviklingsarbeid	20%	"	"
Saksbehandlingsarbeid	16%	"	"
Teknisk arbeid (Konstruksjon, prosjektering, kontroll)	16%	"	"
Markedsføring	8%	"	"
"Matematisk arbeid"	7%	"	"

C. Ekstra inntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 12 (16%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbetøpet pr. måned på ca. kr. 350,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive sivilingeniørene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 21 kandidater (29%) "Meget godt", mens 7 svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	29.1	21
"Godt"	43.1	31
"Middels"	18.1	13
"Dårlig"	9.7	7
S u m	100.0	72

Undervisningssektorene Skolen og "Annen ettergymsiasial utdanning" hadde en større andel kandidater som var "Middels" eller "Dårlig" tilfredse med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen enn kandidatgruppen som helhet. Hele 4 av de 7 som hadde svart "Dårlig" på dette spørsmålet arbeidet i skolen. Næringssektorene Universitet/høgskoler og Forskningsinstitutter var overrepresentert med kandidater som enten var "Meget godt" eller "Godt" tilfredse. Sivilingeniørene som arbeidet i Industri og bergverk hadde en svarfordeling på dette spørsmål lik gruppen som helhet.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Hele 27 av de yrkesaktive sivilingeniørene (37%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av de nærmeste året. Av disse begrunnet 17 det med at "nåværende stilling var av midlertidig art", mens 6 kandidater oppga som hovedgrunn "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen". Det var 2 som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 12 (16%) allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å. Hovedbegrunnelsen for 9 av disse var at "forrige stilling var av midlertidig art".

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. De nye sivilingeniørene var her den mest pessimistiske kandidatgruppe av samtlige, hvor hele 56% vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen som "Dårlig", og bare 9% av kandidatene vurderte situasjonen som "God".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkeds-situasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markeds-situasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	9.5	8
"Middels"	34.5	29
"Dårlig"	56.0	47
S u m	100.0	84

Flere av sivilingeniørene mente at arbeidsmarkedet hadde blitt svært dår-
lig i 1971/72 og at det var vanskelig å skaffe seg relevant arbeid utenom
Oslo og de aller største byene. Spesielt var kandidatene fra metallurgi-
linjen ved Bergavdelingen pessimistiske.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL
STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk
ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive sivilingeniører fordelt etter hvor lang tid det
tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	46.6	34
" 3 - 6	19.2	14
" 7 uker eller mer	34.2	25
S u m	100.0	73

Av de 25 som brukte lengst tid, brukte hele 17 kandidater 11 uker eller mer fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive sivilingeniører fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	30.2	22
Gjennom studiene	19.2	14
Var ansatt på arbeidsstedet fra før (under studiet)	16.4	12
Egen forespørsel	13.7	10
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	12.3	9
Arbeidsformidlingen	4.1	3
Annet	4.1	3
S u m	100.0	73

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive sivilingeniører fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	16.4	12
Østlandet ellers	19.2	14
Sørlandet	0	0
Vestlandet	5.5	4
Trøndelag	49.3	36
Nord-Norge	9.6	7
S u m	100.0	73

De aller fleste som arbeidet i Trøndelag var tilknyttet Norges Tekniske Høgskole i Trondheim.

7. VIDERE STUDIER

I alt 3 sivilingeniører studerte videre på heltid. Av de yrkesaktive kandidatene drev 33 (45%) fortsatt med studier i en eller annen form. Av disse drev 9 kandidater med "studier i en annen faggruppe enn der eksamen ble avlagt" og 8 med "utdanning innen arbeidet".

Hovedbegrunnelsen for de fortsatte studier på "fritiden" var: "Vil bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet."

ARKITEKTER

1. ANTALL KANDIDATER

Våren 1972 ble det uteksaminert fra Norges Tekniske Høgskole i Trondheim og Arkitekthøgskolen i Oslo henholdsvis 24 og 13 arkitekter. I alt 35 fikk tilsendt vårt spørreskjema hvorav 27 kandidater svarte, dvs. en svarprosent på 77%.

Antall uteksaminerte kandidater:	37 (32 menn - 5 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	27 (22 " - 5 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av arkitektene som er med i undersøkelsen hadde 21 kandidater (78%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 19 i "Fast arbeid", mens 2 kandidater hadde "Midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	21 (17 menn - 4 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	77.8% (77.3% menn - 80% kvinner)

Samtlige kandidater arbeidet i Norge og alle på heltid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 6 arkitekter (22% av samtlige) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Disse fordelte seg på:

Militærtjeneste	3 kandidater
Langvarig syk	2 "
Annet	1 "

Det var ingen arbeidsledige arkitekter.

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive arkitektene i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Forretningsmessig tjenesteyting (arkitektkontorer)	15	71.5	3.500,-
Universitet og høyskoler	2	9.5	-
Fylkesadministrasjon	2	9.5	-
Industri	2	9.5	-
S u m	21	100.0	3.540,-

Som man ser av tabellen ovenfor begynte de aller fleste av de nye arkitektene i private arkitektkontorer. Industri omfatter her produksjon av ferdighus.

Gjennomsnittslønnen for de nye arkitektene var kr. 3.540,- pr. måned. Dette er den laveste gjennomsnittslønn blant alle kandidatgruppene over cand.mag.nivå. Halvparten av kandidatene tjente under kr. 3.500,- og det var relativt flest kandidater i lønnsintervallet kr. 3.000,- til kr. 3.400,- pr. måned, mens det typiske intervall for de øvrige grupper var kr. 3.400,- til kr. 3.800,- pr. måned. (Lønnsberegningene refererer seg til heltidsarbeid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de 21 yrkesaktive kandidatene var:

Planleggings- og prosjekteringsarbeid	20	kandidater
Saksbehandlingsarbeid	3	"
Undervisning	1	"
Forskning	1	"
Forhandlingsarbeid	1	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 2 (9.5%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive arkitektene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 5 "Meget godt", mens 1 kandidat svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	23.8	5
"Godt"	42.8	9
"Middels"	28.6	6
"Dårlig"	4.8	1
S u m	100.0	21

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Hele 9 av de yrkesaktive arkitektene (43%) ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Av disse begrunnet 3 det med at "nåværende stilling var av midlertidig art" og det samme antall kandidater oppga som hovedgrunn "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen". Det var 2 som ønsket å skifte arbeidsplass for å få høyere lønn.

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 2 allerede skiftet arbeidsplass i tidsrommet fra de tok eksamen våren 1972 til de ble forespurt 15. november s.å.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Arkitektene var her en relativt pessimistisk gruppe. Kun 5 kandidater vurderte situasjonen som "God".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	22.7	5
"Middels"	68.2	15
"Dårlig"	9.1	2
S u m	100.0	22

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive arkitekter fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	47.6	10
" 3 - 6	14.3	3
" 7 uker eller mer	38.1	8
S u m	100.0	21

Av de 8 som brukte lengst tid, brukte hele 5 kandidater 11 uker eller mer fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen.

Tabell 5.2. Yrkesaktive arkitekter fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Egen forespørsel	33.3	7
Arbeidsgivers annonse	28.6	6
Gjennom bekjente	19.0	4
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	4.8	1
Gjennom studium	4.8	1
Annet	9.5	2
S u m	100.0	21

Arkitektene skilte seg her ut fra de andre kandidatgruppene ved at over halvparten av kandidatene fikk arbeid gjennom enten egen forespørsel eller bekjente.

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive arkitekter fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	19.0	4
Østlandet ellers	42.9	9
Sørlandet	4.8	1
Vestlandet	19.0	4
Trøndelag	14.3	3
Nord-Norge	0	0
S u m	100.0	21

7. VIDERE STUDIER

Ingen av arkitektene studerte videre på heltid. Av de yrkesaktive kandidatene drev 2 personer fortsatt med studier i en eller annen form.

CAND.MAG. (FILOLOGER)

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Det historisk-filosofiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Bergen og Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert 346 kandidater med cand.-mag.-eksamen. Av disse svarte 280 på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 81.

Antall uteksaminerte kandidater:	346	(191 menn - 155 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	280	(164 " - 116 ")

Dette er den største gruppe i denne undersøkelsen hva antall kandidater angår.

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.mag. (filologer) som er med i undersøkelsen, hadde 76 kandidater (27%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 64 i "Fast arbeid", mens 12 kandidater hadde "Midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	76	(44 menn - 32 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	27.1%	(26.8 menn - 27.6% kvinner)

Yrkesaktive kandidater i Norge var 73, da 3 cand.mag. arbeidet i utlandet.

I alt 13 yrkesaktive kandidater var i deltidsarbeid og av disse hadde 7 "Midlertidig arbeid".

Tabell 2.2. Kandidatene fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudier eller ikke.

	Antall kandidater som studerte hovedfag			Antall kandidater som ikke studerte hovedfag			Totalt antall kandidater		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	28	22	6	48	22	26	76	44	32
Ikke yrkesaktive cand.mag.	137	86	51	67	34	33	204	120	84
Totalt antall cand.mag.	165	108	57	115	56	59	280	164	116

Tabell 2.3. Kandidatene prosentvis fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudier eller ikke.

	Andelen i prosent som studerte hovedfag			Andelen i prosent som ikke studerte hovedfag			S u m		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	36.8	50.0	18.8	63.2	50.0	81.2	100.0	100.0	100.0
Ikke yrkesaktive cand.mag.	67.2	71.7	60.7	32.8	28.3	39.3	100.0	100.0	100.0
Totalt antall cand.mag.	58.9	65.9	49.1	41.1	34.1	50.9	100.0	100.0	100.0

Av de heltidsstuderende kandidatene som ikke studerte hovedfag, holdt 32 på med pedagogisk seminar.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 204 kandidater (73%) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Antall cand.mag. som studerte videre på heltid:	179 (110 menn - 69 kvinner)
Studiefrekvensen (heltids-studerende):	63.9% (67.1% menn - 59.5% kvinner)

De øvrige ikke yrkesaktive fordelte seg slik:

Arbeidsledige:	7 kandidater	(2 menn - 5 kvinner)
Hjemmeværende:	10 "	(1 " - 9 ")
Militærtjeneste:	7 "	(7 " - 0 ")
Annet:	1 "	(0 " - 1 ")

Arbeidsledighetsprosent for cand.mag. (filologer):

8.8% (4.8% menn - 16.1% kvinner)

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som: Arbeidsledige i prosent av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige).

Kvinnelige filologer hadde større vanskeligheter på arbeidsmarkedet enn menn. Både for filologer med full embetseksamen, cand.philol./mag.art. og for cand.mag.-gruppen var den relative arbeidsledighet betydelig større for kvinner enn for menn.

Ser man på hovedkarakteren til cand.mag.-eksamen og hvem som var yrkesaktive/ikke yrkesaktive, viste det seg at den yrkesaktive gruppen hadde en overvekt av kandidater fra kulletts karaktermessige svakeste halvpart.

C. Antall cand.mag. som holdt på med hovedfag

I alt drev 165 av kandidatene på med hovedfagsstudier ca. et halvt år etter avlagt cand.mag.-eksamen. Dette er 59% av samtlige cand.mag. (filologer) som er med i undersøkelsen. Andelen hovedfagsstuderende var den laveste blant de 3 cand.mag. gruppene.

3. NÆRING. LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.mag. (filologer) i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent			Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
		Ialt	M	K	
Skolen	59	80.8	81.4	80.0	3.570,-
Herav: Ungdomsskolen	42	57.5	55.8	60.0	
Gymnas	7	9.6	11.6	6.7	
Folkehøgskole/ yrkesskole	10	13.7	14.0	13.3	
Bank	3	4.1	2.3	6.7	-
Bibliotek/museer	2	2.7	0	6.7	-
"Annen ettergymsiasial utdanning"x)	2	2.7	2.3	3.3	-
Annet	7	9.7	14.0	3.3	-
S u m	73	100.0	100.0	100.0	3.510,-

x) "Annen ettergymsiasial utdanning" består av sosialskole og distrikthøgskole.

"Annet" innbefatter her én kandidat i hver av sektorene: Varehandel, samferdsel, statsadministrasjonen, skolepsykologkontor, nærings/fagorganisasjon, forskningsinstitutt og underholdning.

Gjennomsnittslønnen for de nye cand.mag. var kr. 3.510,- pr. måned. Dette er den nest høyeste gjennomsnittslønn blant de 3 cand.mag.-gruppene. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Undervisning	83%	av	kandidatene
Saksbehandlingsarbeid	6%	"	"
Arkivarbeid	3%	"	"
Vanlig kontorarbeid	3%	"	"
Pedagogisk rådgiving	3%	"	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 26 (36%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid, o.l. For de som hadde slik inntekt på gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 350,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.mag. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte bare 18% "Meget godt".

Tabell 4.1. De yrkesaktive kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	18.3	13
"Godt"	36.6	26
"Middels"	39.4	28
"Dårlig"	5.7	4
S u m	100.0	71

Hele 45% av de yrkesaktive syntes utdannelsen passet "Middels" eller "Dårlig" til arbeidsoppgavene. Da de aller fleste kandidatene arbeidet i skolen, er svarfordelingen for gruppen som helhet også representativ for denne næringssektor.

B. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Denne gruppen var relativt optimistisk på dette punkt, og vurderte situasjonen noe lysere enn filologene med full embetseksamen (cand.philol./mag.art.).

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent			Antall kandidater
	Ialt	M	K	
"God"	54.3	60.0	46.7	57
"Middels"	39.0	35.0	44.4	41
"Dårlig"	6.7	5.0	8.9	7
S u m	100.0	100.0	100.0	105

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid, til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.mag. (filologer) fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent			Antall kandidater
	Ialt	M	K	
Fra 0 - 2	47.2	57.1	33.3	34
" 3 - 6	34.7	23.8	50.0	25
" 7 uker eller mer	18.1	19.1	16.7	13
S u m	100.0	100.0	100.0	72

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.mag. (filologer) fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent			Antall kandidater
	Ialt	M	K	
Arbeidsgivers annonse	42.5	32.6	56.7	31
Egen forespørsel	21.9	16.3	30.0	16
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	16.4	25.6	3.3	12
Var ansatt på arbeidsstedet fra før	13.7	18.5	6.7	10
Gjennom bekjente	4.1	4.7	3.3	3
Annet	1.4	2.3	0	1
S u m	100.0	100.0	100.0	73

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.mag. (filologer) fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent			Antall kandidater
	Ialt	M	K	
Oslo	25.4	20.8	32.2	18
Østlandet ellers	23.9	18.6	32.1	17
Sørlandet	7.0	7.0	7.1	5
Vestlandet	28.2	32.6	21.4	20
Trøndelag	9.9	14.0	3.6	7
Nord-Norge	5.6	7.0	3.6	4
S u m	100.0	100.0	100.0	71

Av de yrkesaktive kandidatene tok 55 sin cand.mag.-eksamen ved Universitetet i Oslo. Bare 17 av disse arbeidet i Oslo og 34 i Oslo og Østlandet ellers. Fra Universitetet i Bergen kom 12 av de yrkesaktive cand.-mag. og 10 av disse arbeidet på Vestlandet.

CAND.MAG. (REALISTER)

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo, Bergen og Trondheim ble det våren 1972 uteksaminert 175 kandidater med cand.mag.-eksamen. Av disse svarte 154 på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 88.

Antall uteksaminerte kandidater:	175 (145 menn - 30 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	154 (129 " - 25 ")

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.mag. (realister) som er med i undersøkelsen, hadde 34 kandidater (22%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 33 i "Fast arbeid", mens én kandidat hadde "Midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	34 (30 menn - 4 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	22.1% (23.3% menn - 16.0% kvinner)

Yrkesfrekvensen for denne gruppe var den laveste av de 3 cand.mag.-gruppene. Alle kandidatene arbeidet i Norge og 2 var i deltidsarbeid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 120 kandidater (78%) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Antall cand.mag. som studerte videre på heltid:	108 (91 menn - 17 kvinner)
Studiefrekvensen (heltidsstuderende):	70.1% (70.5% menn - 68% kvinner)

Studiefrekvensen for denne gruppen var den høyeste av de 3 cand.mag.-gruppene.

De øvrige ikke yrkesaktive fordelte seg slik:

Arbeidsledige	1 kandidat	(1 mann - 0 kvinner)
Militærtjeneste	7 kandidater	(7 menn - 0 ")
Hjemmeværende	4 "	(0 " - 4 ")

Den ene kandidaten som ble registrert som arbeidsledig, utgjorde 2.9% av de av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet.

Ved sammenlikning av hovedkarakteren til cand.mag.-eksamen og hvem som var yrkesaktiv/ikke yrkesaktiv, viste det seg at den yrkesaktive gruppen hadde en overvekt av kandidater fra kulletts karaktermessige svakeste halvpart.

C. Antall cand.mag. som holdt på med hovedfag

I alt drev 104 av kandidatene på med hovedfagsstudier ca. et halvt år etter avlagt cand.mag.-eksamen. Dette er ca. 68% av samtlige cand.mag. (realister) som er med i undersøkelsen.

Tabell 2.1. Kandidatene fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudiet eller ikke.

	Antall kandidater som studerte hovedfag			Antall kandidater som ikke studerte hovedfag			Totalt antall kandidater		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	6	5	1	28	25	3	34	30	4
Ikke yrkesaktive cand.mag.	98	83	15	22	16	6	120	99	21
Totalt antall cand.mag.	104	88	16	50	41	9	154	129	25

Tabell 2.2. Kandidatene prosentvis fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudier eller ikke.

	Andelen i prosent som studerte hovedfag			Andelen i prosent som ikke studerte hovedfag			S U M		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	17.6	16.6	25.0	82.4	83.4	75.0	100.0	100.0	100.0
Ikke yrkesaktive cand.mag.	81.7	83.8	71.4	18.3	16.2	28.6	100.0	100.0	100.0
Totalt antall cand.mag.	67.5	68.2	64.0	32.5	31.8	36.0	100.0	100.0	100.0

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.mag. (realister) i Norge fordelt etter næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Skolen	26	76.5	3.650,-
Herav: Ungdomsskolen	25	73.5	
Yrkesskolen	1	3.0	
Forretningsmessig tjenesteyting (EDB-bransjen)	2	5.9	-
Helsesektoren	2	5.9	-
Annet	4	11.7	-
S u m	34	100.0	3.530,-

"Annet" innbefatter her én kandidat i hver av sektorene Kraft/vannforsyning, Samferdsel, Forskningsinstitutt og Bibliotek/museer. Av de 4 yrkesaktive kvinnene arbeidet 3 i skolen.

Skolen er den helt dominerende næringssektor for cand.mag.-gruppen. Ingen fra denne gruppen gikk til gymnas.

Gjennomsnittslønnen for de nye cand.mag. var kr. 3.530,- pr. måned. Dette er den høyeste gjennomsnittslønn blant de 3 cand.mag.-gruppene. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Undervisning	77%	av	kandidatene
System- og programmeringsarbeid	12%	"	"
Saksbehandling	5%	"	"
Laboratoriearbeid	3%	"	"

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 9 (26%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 350,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.mag. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte bare 2 kandidater "Meget godt".

Tabell 4.1. De yrkesaktive kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgaver.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	5.9	2
"Godt"	58.8	20
"Middels"	29.4	10
"Dårlig"	5.9	2
S u m	100.0	34

Da de aller fleste kandidatene arbeidet i skolen er svarfordelingen for gruppen som helhet også representativ for denne næringssektor.

B. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Denne gruppen var relativt optimistisk på dette punkt, og vurderte situasjonen langt lysere enn realistene med full embetseksamen (cand.real.). Dette henger sammen med at cand.mag.-gruppen i mye større grad anså undervisning i ungdomsskolen som "relevant arbeid".

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	57.5	23
"Middels"	32.5	13
"Dårlig"	10.0	4
S u m	100.0	40

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid, til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.mag. (realister) fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	56.3	18
" 3 - 6	31.2	10
" 7 uker eller mer	12.5	4
S u m	100.0	32

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.mag. (realister) fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	55.9	19
Var ansatt på arbeidsstedet fra før	14.7	5
Egen forespørsel	11.8	4
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	8.8	3
Gjennom studiene	5.9	2
Annet	2.9	1
S u m	100.0	34

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.mag. (realister) fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	23.5	8
Østlandet ellers	14.7	5
Sørlandet	2.9	1
Vestlandet	32.5	11
Trøndelag	17.6	6
Nord-Norge	8.8	3
S u m	100.0	34

Det var en sterkere geografisk sammenheng for denne gruppen mellom utdannings- og arbeidssted enn hva som var tilfellet for cand.mag.-filologene. Av de yrkesaktive cand.mag. (realister) som ble utdannet fra Universitetet i Oslo, arbeidet 10 av 13 kandidater i Oslo/Østlandet. Det var også 13 av de yrkesaktive kandidatene som kom fra Universitetet i Bergen og 10 av disse arbeidet på Vestlandet. Tallene for Universitetet i Trondheim var 6 av 8 kandidater arbeidet i Trøndelag.

CAND.MAG. (SAMFUNNSVITERE)

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Universitetet i Oslo og Bergen ble det våren 1972 uteksaminert 59 kandidater med cand.mag.eksamen. Av disse svarte 53 på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 90.

Antall uteksaminerte kandidater:	59 (48 menn - 11 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet:	53 (44 " - 9 ")

Cand.mag.eksamen for samfunnsvitere er en relativ ny ordning på universitetene og omfatter kandidater som har hovedvekten av sine grunnfag og mellomfag i samfunnsfagene sosiologi, statsvitenskap, psykologi, pedagogikk, etnografi og økonomi. I parentes bemerkes at det er ikke så vanlig for samfunnsvitere å ta cand.mag.eksamen, da mange av hovedfagsordningene i disse fag ikke bygger på slik eksamen.

2. HOVEDSAKLIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de cand.mag. (samfunnsvitere) som er med i undersøkelsen hadde 18 kandidater (34%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 14 i "Fast arbeid", mens 4 kandidater hadde "Midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater:	18 (13 menn - 5 kvinner)
Yrkesfrekvensen:	34.0% (29.5% menn - 55.6% kvinner)

Yrkesfrekvensen for denne gruppe var den høyeste av de 3 cand.mag.-gruppene, og spesielt var det mange av kvinnene som arbeidet. Alle kandidatene arbeidet i Norge og 3 var i deltidsarbeid.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 35 kandidater (66%) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Antall cand.mag. som studerte videre på heltid:	32 (29 menn - 3 kvinner)
Studiefrekvensen (heltidsstuderende):	60.4% (65.9% menn - 33.3% kvinner)

Studiefrekvensen for denne gruppen var den laveste av de 3 cand.mag.-gruppene.

De øvrige ikke yrkesaktive fordelte seg slik:

Arbeidsledige	1 kandidat	(1 mann - 0 kvinner)
Hjemneværende	1 "	(0 " - 1 ")
Militærtjeneste	1 "	(1 " - 0 ")

Den ene kandidaten som ble registrert som arbeidsledig, utgjorde 5.2% av kulletts kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet.

Ved sammenlikning av hovedkarakteren til cand.mag.eksamen og hvem som var yrkesaktiv/ikke yrkesaktiv, viste det seg at den yrkesaktive gruppen hadde en overvekt av kandidater fra kulletts karaktermessige svakeste halvpart.

C. Antall cand.mag. som holdt på med hovedfag

I alt drev 39 av kandidatene på med hovedfagsstudier ca. et halvt år etter avlagt cand.mag.eksamen. Dette er ca. 74% av samtlige cand.mag. (samfunnsvitere) som er med i undersøkelsen. Selv om studiefrekvensen for heltidsstuderende var lavest for denne gruppe, var andelen hovedfagsstuderende den høyeste sammenliknet med de 2 øvrige cand.mag.-gruppene. Dette henger sammen med at nesten halvparten av de yrkesaktive samfunnsviterne også drev med hovedfagsstudier.

Tabell 2.1. Kandidatene fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudier eller ikke.

	Antall kandidater som studerte hovedfag			Antall kandidater som ikke studerte hovedfag			Totalt antall kandidater		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	8	6	2	10	7	3	18	13	5
Ikke yrkesaktive cand.mag.	31	27	4	4	4	0	35	31	4
Totalt antall cand.mag.	39	33	6	14	11	3	53	44	9

Tabell 2.2. Kandidatene prosentvis fordelt etter hvem som drev med hovedfagsstudier eller ikke.

	Andelen i prosent som studerte hovedfag			Andelen i prosent som ikke studerte hovedfag			S U M		
	Ialt	M	K	Ialt	M	K	Ialt	M	K
Yrkesaktive cand.mag.	44.4	46.2	40.0	55.6	53.8	60.0	100.0	100.0	100.0
Ikke yrkesaktive cand.mag.	88.6	87.1	100.0	11.4	12.9	0	100.0	100.0	100.0
Totalt antall cand.mag.	73.6	75.0	66.6	26.4	25.0	33.7	100.0	100.0	100.0

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive cand.mag. (samfunnsvitere) i Norge fordelt på næring og månedslønn fra hovedarbeidsgiver.

N æ r i n g	Antall kandidater	Prosent	Gjennomsnittlig månedslønn (kr.)
Skolen	9	50.0	3.170,-
Herav: Ungdomsskolen	5	27.8	
Spesialskoler	4	22.2	
Universitet og høyskoler	2	11.1	-
Kommuneadministrasjon	2	11.1	-
Annet	5	27.8	-
S u m	18	100.0	3.240,-

"Annet" innbefatter her 1 kandidat i hver av sektorene Statsadministrasjon, Fylkesadministrasjon, Skolepsykologkontor, Næring/fagorganisasjon og Forlag.

Denne cand.mag.-gruppen hadde spredd seg utover i ulike næringssektorer i langt større grad enn de to øvrige cand.mag.-gruppene, og bare halvparten av disse kandidatene arbeidet i skolen.

Gjennomsnittslønnen for de nye cand.mag. (samfunnsvitere) var kr. 3.240,- pr. måned. Dette var den laveste gjennomsnittslønn blant de 3 cand.mag.-gruppene. Spesielt lå lønnen for de som arbeidet i skolen betydelig lavere for denne gruppen enn for de to andre. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

Undervisning	60%	av kandidatene
Saksbehandlingsarbeid	30%	" "
Administrativt arbeid	25%	" "
Psykologisk rådgivning	12%	" "
Statistisk analysearbeid	6%	" "
Presse- og informasjonsarbeid	6%	" "

C. Ekstrainntekter

Av de yrkesaktive kandidatene hadde 6 (33%) ekstrainntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. For de som hadde slik inntekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned på ca. kr. 200,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive cand.mag. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 3 "Meget godt" og ingen av kandidatene svarte "Dårlig".

Tabell 4.1. De yrkesaktive kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	Prosent	Antall kandidater
"Meget godt"	16.7	3
"Godt"	38.9	7
"Middels"	44.4	8
"Dårlig"	0	0
S u m	100.0	18

Av de 9 kandidatene i skolen svarte 5 "Godt" og 4 "Middels" på dette spørsmål.

B. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkeds-situasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Denne gruppe var relativt pessimistisk på dette punkt.

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeids- markedssituasjonen	Prosent	Antall kandidater
"God"	31.6	6
"Middels"	52.6	10
"Dårlig"	15.8	3
S u m	100.0	19

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive cand.mag. (samfunnsvitere) fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

U k e r	Prosent	Antall kandidater
Fra 0 - 2	72.2	13
" 3 - 6	11.1	2
" 7 uker eller mer	16.7	3
S u m	100.0	18

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive cand.mag. (samfunnsvitere) fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Arbeidsgivers annonse	27.7	5
Egen forespørsel	16.7	3
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	16.7	3
Var ansatt på arbeidsstedet fra før	16.7	3
Gjennom bekjente	11.1	2
Annet	11.1	2
S u m	100.0	18

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. Yrkesaktive cand.mag. (samfunnsvitere) fordelt etter hvilken landsdel de arbeidet i.

Landsdel	Prosent	Antall kandidater
Oslo	44.4	8
Østlandet ellers	27.7	5
Sørlandet	5.6	1
Vestlandet	5.6	1
Trøndelag	11.1	2
Nord-Norge	5.6	1
S u m	100.0	18

Av de 18 yrkesaktive kandidatene ble 17 utdannet fra Universitetet i Oslo.

EXAMEN OECON.

1. ANTALL KANDIDATER

Fra Sosialøkonomisk Institutt ved Universitetet i Oslo ble det våren 1972 uteksaminert 55 kandidater med 1. avdeling sosialøkonomi (Examen oecon.). Av disse svarte 48 på vårt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 87.

Antall uteksaminerte kandidater: 55 (55 menn, 0 kvinner). Antall som besvarte spørreskjemaet: 48 (48 menn, 0 kvinner).

2. HOVEDSAKELIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

A. Yrkesaktive

Av de examen.oecon. som er med i undersøkelsen, hadde 6 kandidater (12%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var kun 2 i "fast arbeid", mens 4 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Tradisjonelt pleier ytterst få sosialøkonomistudenter å avslutte utdanningen etter å ha gjort seg ferdige med studiets første avdeling (examen oecon.). De aller fleste fortsetter i 2. avdeling og tar full embedseksamen (cand.oecon.). Samtlige av disse 6 kandidatene som ble registrert som "hovedsakelig" yrkesaktive, studerte videre i 2. avdeling, og deres yrkesaktivitet må sees på som arbeid ved siden av studiene.

Næring:

Disse 6 kandidatene arbeidet i følgende sektorer:

Forskningsinstitutt	2 kandidater
Næringsorganisasjon	1 "
Statsadministrasjon	1 "
Varehandel	1 "
Industri	1 "

Arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av disse kandidatene var:
Statistisk analysearbeid og utredningsarbeid.

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive examen oecon. syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgavene man hadde, svarte 3 kandidater "Meget godt", én "Godt" og 2 svarte "Middels".

Samtlige av disse kandidatene fikk arbeid relativt kort tid etter at de hadde søkt. 3 av kandidatene fikk kjennskap til stillingen gjennom arbeidsgivers annonse, 2 var ansatt på arbeidsstedet fra før, mens én hadde foretatt egen forespørsel.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 42 kandidater (88%) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen.

Antall examen oecon. som studerte videre på heltid: 40
Studiefrekvensen (heltidsstuderende): 83%.

To kandidater avtjente militærtjenesten.

C. Antall examen oecon. som holdt på med 2. avdeling

Av i alt 48 kandidater som var blitt examen.oecon., drev 45 (94%) på med 2. avdeling-studier, ca. et halvt år etter avlagt 1. avdeling, med sikte på å ta full embedseksamen (cand.oecon.).

Blant de 3 kandidater som ikke studerte videre i 2. avdeling, var det to kandidater som studerte på heltid et annet samfunnsfag for å bli cand.mag.

Flere av kandidatene bemerket at de anså ikke examen oecon. for å være "helt fullverdig avsluttende eksamen". Ellers begrunnet kandidatene sine videre studier i 2. avdeling med at "de ville bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet" og at "det hadde vært deres hensikt helt fra begynnelsen av å ta full embetseksamen".

DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER

Distriktshøgskolene representerer et nytt utdanningstilbud her i landet, og det er av spesiell interesse å se hvorledes en ny type kandidater tilpasser seg arbeidsmarkedet. Pr. i dag er det i alt 6 distriktshøgskoler; Agder (Kristiansand) -, Hedemark/Oppland (Lillehammer) -, Møre og Romsdal (Volda og Molde) -, Nordland (Bodø) -, Rogaland (Stavanger) - og Telemark Distriktshøgskole (Bø). Noen av grunntankene bak opprettelsen av disse høgskoler var behovet for å avlaste presset på universitet og høgskoler, og at de skulle være et alternativ til de mer langvarige studier ved våre universitet og høgskoler.

Distriktshøgskolene er bygget opp over et system med relativt korte kurs og store muligheter for fagkombinasjoner.

Kandidatene som er med i undersøkelsen er de som har tatt "full eksamen", dvs. oppnådd 40 vekttall og rett til å kalle seg Høgskolekandidat. Normalt vil dette si en studietid på 2 år. Inntil sommeren 1972 har det bare blitt uteksaminert høgskolekandidater fra den økonomisk/administrative linje og noen få fra transportfaglinjen. Det er således bare kandidater fra disse to yrkesrettede studieretninger som er representert i denne undersøkelsen. Siden dette er en ny kandidatgruppe på markedet, har vi valgt å ta med samtlige høgskolekandidater som er blitt uteksaminert, dvs. et lite "første"-kull fra 1970 og kullene fra 1971 og 1972.

1. ANTALL KANDIDATER

Vårkullet 1972

Våren 1972 ble det uteksaminert i alt 129 høgskolekandidater. Disse fordelte seg på¹⁾:

Agder Distriktshøgskole	31 kandidater
Møre og Romsdal Distriktshøgskole	35 "
Rogaland Distriktshøgskole	19 "
Telemark Distriktshøgskole	44 "

¹⁾ Nordland- og Hedemark/Oppland Distriktshøgskole hadde til da ikke uteksaminert noen høgskolekandidater.

Av disse hadde 123 eksamen fra den økonomisk/administrative linje, mens 6 kandidater hadde tatt transportfaglinjen (Møre og Romsdal D.H.).

Antall uteksaminerte kandidater: 129 (119 menn, 10 kvinner)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 116 (107 menn, 9 kvinner).

Svarprosenten for denne gruppen var på 90.

Vårkullet 1971

Antall uteksaminerte kandidater: 146 (145 menn, 1 kvinne)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 128 (128 menn, 0 kvinner).

Kandidatene var utdannet fra de samme fire distriktshøgskolene som ovenfor, og samtlige hadde eksamen fra den økonomisk/administrative linje.

Vårkullet 1970

Antall uteksaminerte kandidater: 23 (22 menn, 1 kvinne)
Antall som besvarte spørreskjemaet: 18 (18 menn, 0 kvinner).

Samtlige kandidater hadde eksamen fra den økonomisk/administrative linje og var utdannet fra Telemark distriktshøgskole som dengang lå i Skien.

2. HOVEDSAKELIG BESKJEFTIGELSE PR. 15. NOVEMBER 1972

Vårkullet 1972

A. Yrkesaktive

Av høgskolekandidatene som er med i undersøkelsen hadde 66 kandidater (57%) inntektsgivende arbeid ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 61 i "fast arbeid", mens 5 kandidater hadde "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder.

Antall yrkesaktive kandidater: 66 (58 menn, 8 kvinner).
Yrkesfrekvensen: 57,0% (54,2% menn, 88,9% kvinner)

Samtlige yrkesaktive arbeidet i Norge og alle var i heltidsarbeid. Yrkesfrekvensen er relativt lav sammenliknet med de øvrige kandidatgrupper.

B. Ikke yrkesaktive

I alt 50 høgskolekandidater (43%) var ikke yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen. Disse fordelte seg på:

Arbeidsledige:	8 kandidater	(7 menn, 1 kvinne).
Studerte videre:	25	" (25 " 0 ")
Militærtjeneste:	17	" (17 " 0 ")

Arbeidsledighetsprosent for høgskolekandidater: 10,8.

Arbeidsledighetsprosenten er her definert som : Arbeidsledige i prosent av kullet kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet her i landet (yrkesaktive pluss arbeidsledige). Sammenliknet med de øvrige grupper er ledighetsprosenten for høgskolekandidatene den tredje høyeste.

Arbeidsledige sett i relasjon til antall uteksaminerte kandidater som er med i undersøkelsen, gir en ledighetsprosent på 6,9.

Vårkullene 1971 og 1970

Resultatene for disse to grupper av høgskolekandidater er ikke sammenlignbare med de øvrige kandidatgruppene i undersøkelsen, idet disse ble forespurt henholdsvis 1½ og 2½ år etter avlagt eksamen.

A. Yrkesaktive

	<u>1971-kullet</u>	<u>1970-kullet</u>
Antall yrkesaktive kandidater:	98	11
Yrkesfrekvensen:	76,6%	61,1%

Av de 98 kandidatene fra 71-kullet som var i inntektsgivende arbeid ca. 1½ år etter eksamen, hadde 45 "fast arbeid", mens 3 kandidater var i "midlertidig arbeid", dvs. korttidsengasjement eller vikariat av kortere varighet enn 6 måneder. Samtlige av de yrkesaktive kandidatene fra 70-kullet var i "fast arbeid".

B. Ikke yrkesaktive

I alt 30 høgskolekandidater fra 1971 (23,4% av samtlige) og 7 fra 1970 (38,9%) var ikke yrkesaktive ca. 1½ og 2½ år etter eksamen. Disse fordelte seg på:

	<u>1971-kullet</u>	<u>1970-kullet</u>
Arbeidsledige:	1 kandidater	0 kandidater
Studerte videre:	25 "	7 "
Militærtjeneste:	4 "	0 "

3. NÆRING, LØNN OG ARBEIDETS ART

A. Næring og lønn

Tabell 3.1. De yrkesaktive høgskolekandidater fordelt etter næring og eksamensår.

Næring	1972-kullet		1971-kullet		1970-kullet	
	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater
Industri	24,2	16	25,5	25	9,1	1
Forretningsmessig tjenesteyting ¹⁾	19,7	13	22,4	22	18,2	2
Skolen (ungdomsskole, gymnas, yrkesskole)	16,7	11	6,1	6	27,2	3
Varehandel	7,6	5	21,4	21	18,2	2
Samferdsel	7,6	5	5,1	5	0	0
Statsadministrasjonen	6,1	4	2,1	2	0	0
Fylkesadministrasjonen	6,1	4	8,2	8	0	0
Kommuneadministrasjonen	4,5	3	3,1	3	9,1	1
Forskningsinstitutter	4,5	3	0	0	0	0
Annet	3,0	2	6,1	6	18,2	2
S U M	100,0	66	100,0	98	100,0	11

¹⁾ De aller fleste som var sysselsatt i næringen Forretningsmessig tjenesteyting arbeidet i regnskaps- og revisjonsfirmaer.

Høgskolekandidatene hadde spredd seg utover i mange ulike næringssektorer hvorav Industri var den største for de to siste kullene. Det er ellers verd å legge merke til at av de yrkesaktive pr. 15. november 1972 var en betydelig større andel av kandidatene fra 72-kullet sysselsatt i Skolen, sammenliknet med de som hadde tatt eksamen året før, mens forholdet var omvendt for næringen Varehandel. Av de 5 kandidater fra Transportfaglinjen var én sysselsatt i samferdselssektoren og 2 ved forskningsinstitutter.

Gjennomsnittslønnen for de nye høgskolekandidatene var kr. 2.870,- pr. måned. For kandidatene som hadde vært ute i arbeidslivet ett og to år lenger, lå gjennomsnittslønnen på ca. kr. 3.100,- pr. måned. (Lønnsberegningene refererer seg til kandidatene som arbeidet på heltid.)

B. Arbeidets art

"Daglige" arbeidsfunksjoner som ble oppgitt av de yrkesaktive kandidatene var:

	<u>1972-kullet</u>	<u>1971-kullet</u>
Regnskaps- og revisjonsarbeid	47% av kandidatene	70% av kandidatene
Utrednings- og saksbehandlingsarbeid	40% " "	30% " "
Undervisning	22% " "	9% " "
Programmerings- og systemarbeid (EDB)	17% " "	25% " "
Salgs- og markedsføringsarbeid	9% " "	19% " "
Statistikkarbeid	9% " "	3% " "
Administrativt arbeid	3% " "	9% " "

C. Ekstra-inntekter

Av de yrkesaktive kandidatene fra 72-kullet hadde 22 (33%) ekstra-inntekter. Dette er inntekt i bistilling, overtid o.l. Andelen av 1971 og 70-kullet med slik inntekt var henholdsvis 42% og 63%. For de som hadde ekstraintekt lå gjennomsnittsbeløpet pr. måned for alle tre eksamenskullene på ca. kr. 350,-.

4. TILFREDSHETSINDIKATORER

A. Vurdering av utdanning/arbeidsoppgaver

På spørsmål om hvorledes de yrkesaktive høgskolekandidatene syntes utdannelsen passet til arbeidsoppgaven man hadde, svarte like mange fra 72-kullet "Dårlig", som "Meget godt". De nye kandidatene var mindre tilfredse enn kandidatene fra 71 og 70-kullet, og sett i relasjon til de øvrige grupper i denne undersøkelsen var disse blant de minst tilfredse.

Tabell 4.1. Kandidatene fordelt etter hvorledes de vurderte utdanningen i relasjon til arbeidsoppgavene.

Svaralternativer	1972-kullet		1971-kullet		1970-kullet	
	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater
"Meget Godt"	12,1	8	18,5	18	36,3	4
"Godt"	48,5	32	48,5	47	45,5	5
"Middels"	27,3	18	30,9	30	18,2	2
"Dårlig"	12,1	8	2,1	2	0	0
S U M	100,0	66	100,0	97	100,0	11

Blant kandidatene fra 72-kullet som var sysselsatt i skolesektoren, var det en større andel som var "Middels" eller "Dårlig" tilfredse med arbeidsoppgavene i relasjon til utdannelsen sammenliknet med gruppene som helhet. Høgskolekandidatene som var sysselsatt i Industri hadde en svarfordeling på dette spørsmål lik gruppen som helhet.

B. Ønsket å skifte arbeidsplass

Hele 32 av de yrkesaktive høgskolekandidater (49%) fra 72-kullet ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året. Av disse oppgav 12 som hovedgrunn "ønsket arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen", mens 9 kandidater be-

grunnet det med at "nåværende stilling var av midlertidig art". Det var 5 som ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted. Andelen av de yrkesaktive kandidatene fra 71 og 70-kullet som ønsket eller hadde planer om å skifte arbeidsplass i løpet av det nærmeste året, var henholdsvis 38% og 36%. Her var det mange som begrunnet det med at de ønsket arbeid på et annet (geografisk) sted.

C. Egen vurdering av arbeidsmarkedet

Kandidatene ble også spurt om hvorledes de selv vurderte arbeidsmarkedssituasjonen for sin egen gruppe med hensyn til å få relevant arbeid. Høgskolekandidatene var relativt noe pessimistiske på dette punkt, og vurderingene var temmelig like både for kandidatene fra 1972, 1971 og 1970.

Tabell 4.2. Kandidatenes egen vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen for sin gruppe med hensyn til å få relevant arbeid.

Vurdering av arbeidsmarkedssituasjonen	1972-kullet		1971-kullet		1970-kullet	
	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater	Prosent	Antall kandidater
"God"	31,9	23	29,7	30	45,5	5
"Middels"	56,9	41	61,4	62	45,5	5
"Dårlig"	11,2	8	8,9	9	9,0	1
S U M	100,0	72	100,0	101	100,0	11

Mange av høgskolekandidatene mente at de var lite kjent på arbeidsmarkedet. Flere beklaget at ikke departementet hadde satt inn like store ressurser på å markedsføre de uteksaminerte kandidatene som det man brukte på å markedsføre selve studiet.

5. TIDEN DET TOK Å FÅ ARBEID OG HVORLEDES MAN FIKK KJENNSKAP TIL STILLINGEN

A. Antall uker det tok fra man søkte aktivt etter arbeid til man fikk ansettelse

Tabell 5.1. Yrkesaktive høgskolekandidater fordelt etter hvor lang tid det tok å få arbeid.

Uker	1972- kullet Prosent	1971- kullet Prosent
Fra 0-2	25,3	34,0
" 3-6	37,9	39,2
" 7 uker eller mer	36,8	26,8
S U M	100,0	100,0

Sammenliknet med de øvrige grupper i undersøkelsen, brukte høgskolekandidatene fra 72-kullet lang tid fra de søkte aktivt til de fikk ansettelse.

B. Hvorledes kandidatene fikk kjennskap til stillingen

Tabell 5.2. Yrkesaktive høgskolekandidater fordelt etter hvorledes de fikk kjennskap til stillingen.

Alternativer	1972- kullet Prosent	1971- kullet Prosent
Arbeidsgivers annonse	68,2	67,0
Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	9,1	3,1
Egen forespørsel	7,6	10,3
Gjennom studiene	6,1	6,2
Gjennom bekjente	4,5	5,2
Var ansatt på arbeidsstedet fra før	4,5	5,2
Annet	0	3,0
S U M	100,0	100,0

6. GEOGRAFISK FORDELING

Tabell 6.1. De yrkesaktive høgskolekandidatene fra hver distrikts-
høgskole relativt fordelt etter hvilket fylke de arbeidet i pr. 15. november 1972.

Lærested Arbeidsfylke	Agder D.H.		Møre og Romsdal D.H.		Rogaland D.H.		Telemark D.H.		S U M (Totale antall fordelt etter fylke)	
	1972- kullet %	1971- kullet %	1972- kullet %	1971- kullet %	1972- kullet %	1971- kullet %	1972- kullet %	1971- kullet %	1972- kullet %	1971- kullet %
Oslo	50,0	3,3	23,7	50,0	15,4	25,0	18,7	20,7	26,2	20,5
Østfold	0	0	0	0	0	5,0	0	0	0	1,0
Akershus	0	0	4,8	0	7,7	0	6,3	0	4,6	0
Hedmark	6,3	0	0	0	0	0	6,3	0	3,1	0
Oppland	0	0	0	0	7,7	0	0	2,9	1,5	1,0
Buskerud	0	0	0	0	0	0	0	2,9	0	1,0
Vestfold	0	0	0	0	0	0	6,3	14,6	1,5	5,1
Telemark	0	3,3	0	0	0	5,0	37,5	41,3	9,2	16,3
Aust-Agder	12,4	20,0	0	0	0	0	0	6,0	3,1	8,2
Vest-Agder	25,0	46,8	0	0	0	5,0	0	2,9	6,2	16,3
Rogaland	0	16,7	0	0	61,5	50,0	0	0	12,3	15,3
Hordaland	0	3,3	4,8	0	7,7	5,0	18,7	2,9	7,7	3,1
Sogn og Fjordane	6,3	3,3	9,5	7,1	0	0	6,3	0	6,2	2,0
Møre og Romsdal	0	0	33,3	14,4	0	0	0	2,9	10,8	3,1
Sør-Trøndelag	0	0	9,5	7,1	0	5,0	0	0	3,1	2,0
Nord-Trøndelag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nordland	0	0	4,8	14,3	0	0	0	2,9	1,5	3,1
Troms	0	0	4,8	0	0	0	0	0	1,5	0
Finmark	0	3,3	4,8	7,1	0	0	0	0	1,5	2,0
S U M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antall kandidater	16	30	21	14	13	20	16	34	66	93

Tabellen ovenfor (tabell 6.1) belyser spørsmålet om kandidater fra distriktshøgskolene blir sysselsatt i den region hvor høgskolen ligger. Ser en på de sist uteksaminerte kandidatene (1972-kullet), var det høgskolekandidatene fra Rogaland D.H. som utgjorde den gruppen der andelen sysselsatt i regionen var størst. Nesten 70% av de yrkesaktive kandidatene herifra arbeidet i Rogaland/Hordaland. Av kandidatene fra Telemark D.H. var ca. 44% sysselsatt i Telemark/Vestfold og 31% på Østlandet ellers. Av de yrkesaktive kandidatene fra Møre og Romsdal D.H. arbeidet 57% i Møre og Romsdal/Sør-Trøndelag/Sogn og Fjordane/Hordaland. Bare ca. 37% av kandidatene fra Agder D.H. arbeidet på Sørlandet (Aust- og Vest-Agder) og hele 50% i Oslo.

Bildet er et helt annet for kandidatene fra Agder D.H., som hadde tatt eksamen for 1½ år siden da de ble forespurt (1971-kullet). Hele 66,8% av disse var sysselsatt på Sørlandet og kun 1 kandidat (3,3%) i Oslo. Ser en videre på 71-kullet var 62% av de yrkesaktive kandidatene fra Telemark D.H. sysselsatt i Telemark/Vestfold/Aust-Agder. Dette er en vesentlig høyere andel enn for de nyeste kandidatene. For Rogaland - og spesielt Møre og Romsdal D.H., var forholdet omvendt. Her var andelen av kandidatene fra 71-kullet sysselsatt i de respektive regioner lavere enn for 72-kullet.

7. VIDERE STUDIER

I alt 25 høgskolekandidater (22% av samtlige) fra 72-kullet studerte videre på heltid. Av disse drev 19 på med "studier i den faggruppe der eksamen ble avlagt", mens 5 kandidater hadde begynt på et studium i en annen fagkrets. Hovedbegrunnelsen for de videre studier var "vil bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet".

Tilsvarende tall for 71-kullet viste at i alt 25 av kandidatene (20%) studerte videre på heltid ca. 1½ år etter eksamen. Av disse drev 15 på med "studier i den faggruppe der eksamen ble avlagt", mens 9 holdt på med et studium i en annen fagkrets. Også for disse kandidatene begrunnet de fleste sine videre studier med at de ville bedre kunne hevde seg på arbeidsmarkedet.

8. DISTRIKTSHØGSKOLENE SOM AVLASTNINGSINSTITUSJONER FOR UNIVERSITET OG HØGSKOLER

En av grunntankene ved opprettelsen av distriktshøgskolene var at disse skulle avlaste presset på de etablerte universitet og høgskoler her i landet.

Vi har prøvd i denne undersøkelsen å kartlegge i hvilken grad dette har vært tilfelle. I denne forbindelse ble alle høgskolekandidatene spurt om hva de ville ha gjort dersom distriktshøgskolene ikke hadde eksistert, eller om de ikke var kommet inn. Av kandidatene som tok eksamen i 1972, svarte drøye 45% at de da ville ha valgt utdanning ved universitet eller høgskole her i landet, og 28% ville ha valgt utdanning ved en annen institusjon. Nesten 13% ville gått direkte ut i arbeidslivet.

Tabell 8.1. Høgskolekandidatene fra 1972-kullet fordelt etter valg av alternativ-aktivitet hvis ikke distriktshøgskolene hadde eksistert eller om de ikke var kommet inn.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Valgt utdanning ved universitet eller høgskole i Norge	45,8	53
Valgt utdanning ved universitet eller høgskole i utlandet	3,4	4
Valgt utdanning ved annen institusjon i Norge	28,5	33
Ville gått direkte ut i arbeidslivet	12,9	15
Andre muligheter	3,4	4
"Vet ikke"	6,0	7
S U M	100,0	116

Som det fremgår av tabellen ovenfor, ville nesten 75% av kandidatene ha valgt en videre utdanning ved en av våre institusjoner.

De 53 kandidatene som ville ha valgt utdanning ved universitet eller høgskole i Norge fordelte seg på:

Universitetet i Oslo	24 personer	(45,3%)
Norges Handelshøgskole	13 "	(24,5%)
Universitetet i Bergen	6 "	(11,3%)
Norges Landbrukshøgskole	3 "	(5,7%)
Universitetet i Trondheim (NTH og Lærerhøgskolen)	2 "	(3,8%)
Uoppgitt	5 "	(9,4%)

Blant de som ville ha gått til Universitetet i Oslo eller Bergen, ville de fleste ha valgt å studere sosialøkonomi, jus eller naturvitenskap.

Kandidatene som svarte at de ville ha valgt utdanning ved "annen" institusjon i Norge - i alt 33 - fordelte seg på:

Bedriftsøkonomisk Institutt	21 personer	(63,6%)
Markedsføringskolen	2 "	(6,1%)
Lærerskole	2 "	(6,1%)
Andre læresteder	8 "	(24,2%)

1971-kullet

Tabell 8.2. Høgskolekandidatene fra 1971-kullet fordelt etter valg av alternativ aktivitet hvis ikke distrikthøgskolene hadde eksistert eller om de ikke var kommet inn.

Alternativer	Prosent	Antall kandidater
Valgt utdanning ved universitet eller høgskoler i Norge	32,5	41
Valgt utdanning ved universitet eller høgskoler i utlandet	7,9	10
Valgt utdanning ved en annen institusjon i Norge	38,1	48
Ville gått direkte ut i arbeidslivet	16,7	21
Andre muligheter	0	0
"Vet ikke"	4,8	6
S U M	100,0	126

En ser av tabellen ovenfor (tabell 8.2) at drøye 70% av kandidatene ville ha valgt en videre utdanning ved en av våre institusjoner hvis ikke distriktshøgskolene hadde eksistert. Det er imidlertid en mindre andel av disse kandidatene som ville ha gått til universitet eller høgskole sammenliknet med 72-kullet.

De 41 kandidatene som ville ha valgt utdanning ved universitet eller høgskole i Norge, fordelte seg på:

Universitetet i Oslo	18 personer	(43,9%)
Norges Handelshøgskole	16 "	(39,0%)
Universitetet i Bergen	4 "	(9,8%)
Uoppgitt	3 "	(7,3%)

De 48 kandidatene som ville ha valgt utdanning ved "annen" institusjon i Norge, fordelte seg på:

Bedriftsøkonomisk Institutt	32 personer	(66,7%)
Markedsføringsskolen	3 "	(6,3%)
Lærerskole	1 "	(2,0%)
Andre læresteder	8 "	(16,7%)
Uoppgitt	4 "	(8,3%)

"Andre læresteder" omfatter bl. annet studentfagkursene ved handels- gymnas.

SUMMARY IN ENGLISH

This report presents the results of a survey among different categories of graduates who qualified for a degree at Norwegian universities or equivalent institutions of higher education in the spring of 1972. The survey also includes the graduates from the Norwegian District Colleges who had qualified for a degree in the spring of 1972 or earlier. The aim of the investigation was to gather information about how these graduates were absorbed into the labour market during the first six months after graduation. To this end a questionnaire was sent to the great majority of the graduates within certain fields of higher education (see Table A). The total number of graduates in these fields was 1704, of those 1675 received the questionnaire, and 1473, or 88 per cent, responded to it.

Among the aspects investigated were:

- Activity six months after graduation (economically active, unemployed, further studies, military service, etc.).
- Sector of economic activity and job content.
- Relevance of education in relation to job performed.
- Judgement of the general employment situation for graduates of own category.

Table A presents the main results of the investigation.

Table A. University graduates in the spring of 1972 tabulated according to category and activity six months after graduation.

Category of graduates	(1) Number of graduates	(2) Response rate %	(3) Proportion that was economically active six months after graduation %	Proportion not economically active					(3)-(3) Total %
				(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
				Studying %	Unemployed %	Staying at home %	Military service %	Other %	
<u>Higher degree in:</u>									
The Arts	212	91	75,4	13,3	5,9	2,7	2,7	0	100
Natural Sciences	199	92	79,1	8,2	2,2	1,1	8,2	1,2	100
Law	100	86	79,0	4,7	4,7	1,2	10,4	0	100
Economics	41	95	77,0	0	15,4	0	7,6	0	100
Psychology	47	82	92,0	0	0	0	8,0	0	100
Sociology	8	100	87,5	0	0	12,5	0	0	100
Political Science	15	87	100,0	0	0	0	0	0	100
Pedagogy	14	86	91,7	8,3	0	0	0	0	100
Business Administration	98	90	64,8	15,9	5,7	0	13,6	0	100
Engineering	169	85	53,1	2,1	4,9	0	37,1	2,8	100
Architecture	37	77	77,8	0	0	0	11,1	11,1	100
Total, Higher degree	940	89	73,2	7,6	4,5	1,1	12,5	1,7	100
<u>Lower degree in:</u>									
The Arts	346	81	27,1	63,9	2,5	3,6	2,5	0,4	100
Natural Sciences	175	88	22,1	70,2	0,6	2,6	4,5	0	100
Social Sciences	59	90	34,0	60,3	1,9	1,9	1,9	0	100
Economics	55	87	12,5	83,3	0	0	4,2	0	100
Total, Lower degree	635	85	25,0	67,1	1,7	2,8	3,2	0,2	100
Graduates from District Colleges	129	91	57,0	21,5	6,9	0	14,6	0	100
SUM TOTAL	1704	88	56,3	29,4	3,8	1,5	8,6	0,4	100

As shown in Table A, column 3, the proportion that was economically active differed a great deal from one category of graduates to another. This proportion was particularly high for Sociologists, Psychologists, Political Scientists and graduates in Pedagogy. None from these four categories was pursuing further studies, nor was anyone unemployed six months after graduation. The somewhat lower proportion of economically active persons among the other categories with a higher degree had mainly three reasons: some were pursuing further studies, some served their term in the armed forces, and some were really unemployed.

Of graduates with a lower degree 60 to 83 per cent were pursuing further studies, varying with the categories. In most of the cases these studies were aiming at a higher degree at a later date.

Column 5 in Table A presents the proportion of graduates that was unemployed half a year after graduation. It should be pointed out, however, that these figures do not impart an adequate impression of the employment situation for young university graduates of the categories in question. A more correct impression will probably emerge when the number of unemployed is seen in relation to the number that made an active effort to get a job, as is done in Table B.

For some of the categories the unemployment rates in the above table might look alarming, particularly for Economists, graduates in Business Administration, Engineers and graduates from the District Colleges. However, one should be careful not to put too much weight on these figures - since it is the first time such an investigation is undertaken in Norway, there is no basis for comparisons with earlier years. It is known that Engineers have had a relatively difficult employment situation for some time, but the relatively high percentage of unemployed in the other categories seems rather surprising, as there for these hitherto have been observed no other signs of difficulties with getting employment. It ought to be mentioned, however, that all the unemployed Economists belonged to the weaker group as to marks obtained in the examinations; this also applies to the Law graduates and Engineers.

In absolute terms the unemployment cannot be regarded as very alarming; in total it amounts to 54 persons (6.5 per cent) of those who had made an active effort to get a job. Among Sociologists, Psychologists, Political Scientists and graduates in Pedagogy, which are among the categories having serious difficulties in getting employment in Sweden, there is no unemployment, as yet, in Norway, and the proportion of economically active graduates from these categories is very high. It should be pointed out, however, that these groups are still small in number compared to the corresponding groups in Sweden, and also in comparison with the other groups in this investigation.

A straight forward comparison with the employment situation for each category of graduates in Sweden is not applicable, since the qualification

Table B. Unemployment six months after graduation.

Category of Graduates	Percentage unemployed ¹⁾	Number of unemployed
<u>Higher degree in:</u>		
The Arts	7,4	11
Natural Sciences	2,8	4
Law	5,7	4
Economics	16,7	6
Psychology	0	0
Sociology	0	0
Political Science	0	0
Pedagogy	0	0
Business Administration	8,1	5
Engineering	8,8	7
Architecture	0	0
<u>Lower degree in:</u>		
The Arts	8,8	7
Natural Sciences	2,9	1
Social Sciences	5,2	1
Graduates from District Colleges	10,8	8
TOTAL	6,5	54

1) The number of unemployed as a percentage of the number that made an active effort to get a job.

tions of the different categories are not always fully parallel. It will be less doubtful to compare the total unemployment among the recent graduates, irrespective of education category; in Sweden the unemployment figure for those who graduated in the spring of 1972 was 11 per cent six months after graduation, as against 6.5 per cent in Norway.

The investigation also shed some light upon the question of how graduates in the various categories regarded the relevance of their education in relation to the employment they had got. The main results are presented in the first three columns of Table C. The most striking feature is that job satisfaction - as to the relevance of education in relation to the work to be performed - was best among the categories that had no unemployment and a high proportion of economically active graduates, namely Sociologists, Psychologists, Political Scientists and graduates in Pedagogy. Graduates with a higher degree in the Arts or in Natural Sciences were relatively less satisfied in this respect, than other categories, particularly those who were employed in Primary School, upper stage (pupils from 13 to 16 years of age). The various categories with a lower degree and the graduates from the District Colleges were all relatively less satisfied than those with a higher degree.

The four last columns of table C present the graduates' judgement of the employment situation for their own category as to the possibilities of getting relevant work. One surprising feature is that Economists were rather optimistic in this respect in spite of the relatively high unemployment rate for this category. Somewhat surprising it is also that the four categories: Sociologists, Psychologists, Political Scientists and graduates in Pedagogy - among whom there was no unemployment and a high degree of satisfaction with relevance of education - were rather pessimistic in their judgement of the employment situation in general. The answers might perhaps, be influenced by what is known about the Swedish experience and a fear that there soon will be an "overproduction" in Norway. The most pessimistic category with regard to possibilities of getting relevant work was the Engineer category, which has experienced difficulties in this respect for some time.

Table C. The graduates' judgement of the employment situation in general for their own category, and of the accordance between education and work to be performed.

Category of Graduates	How was the relevance of the education in relation to work to be performed			Judgement of the employment situation regarding the possibilities of getting relevant jobs			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	Very Good or Good %	Fair or Bad %	Total %	Good %	Fair %	Bad %	Total %
<u>Higher degree in:</u>							
The Arts	67	33	100	43	46	11	100
Natural Sciences	68	32	100	32	43	25	100
Law	80	20	100	87	12	1	100
Economics	77	23	100	71	26	3	100
Psychology	82	18	100	52	42	6	100
Sociology	100	0	100	43	57	0	100
Political Science	85	15	100	54	31	15	100
Pedagogy	100	0	100	90	10	0	100
Business Administration	69	31	100	45	52	3	100
Engineering	72	28	100	9	35	56	100
Architecture	67	33	100	23	68	9	100
<u>Lower degree in:</u>							
The Arts	55	45	100	54	39	7	100
Natural Sciences	65	35	100	58	32	10	100
Social Sciences	56	44	100	32	53	15	100
Graduates from District Colleges	61	39	100	32	57	11	100

The average salary for recent graduates with a higher degree was approximately N.kr. 3.800 per month, but there were considerable differences from one group to another.

The average salary for graduates with a lower degree was approximately N.kr. 3.500 per month, and for graduates from the District Colleges the average was N.kr. 2.900 per month.